

ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต

พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

ประสงค์ ศิริมณฑล

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

SUCCESS OF EXCISE TAX COLLECTION : A CASE STUDY OF PRACHUAPKHIRIKHAN
EXCISE BRANCH

Prasong Sirimonthon

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต

พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

ประสงค์ ศิริมณฑล

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

SUCCESS OF EXCISE TAX COLLECTION : A CASE STUDY OF PRACHUAPKHIRIKHAN
EXCISE BRANCH

Prasong Sirimonthon

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ	ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นายประสงค์ ศิริมณฑล
วิชาเอก	นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ทศวน ชูเพ็ญ)

..... กรรมการ
(พล.อ.ดร.บัณฑิต พิริยาสัยสันติ)

..... กรรมการ
(ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title Success of Excise Tax Collection : A Case Study of Prachuapkhirikhan Excise Branch
Researcher Mr.Prasong Sirimonthon
Major Innovative Public Administration and Management
Advisor Assist.Prof.Col.Vorasit Chareonput, D.P.A.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin approved this independent study in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Master of Public Administration

..... Director of College of Innovation Management
(Mr.Rapee Moungnont)

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Hhakuan Choopen, Ph.D.)

..... Member
(Gen.Bundith Piriyasaisunti, Ph.D.)

..... Member
(Assist.Prof.Col.Vorasit Chareonput, D.P.A.)

การศึกษาอิสระ	ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นายประสงค์ ศิริมณฑล
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุด
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์และ (2) เปรียบเทียบความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีสรรพสามิต จำนวน 352 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับสูง 2) ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความสำเร็จการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title Success of Excise Tax Collection : A Case study of Prachuapkhirikhan Excise Branch

Researcher Mr. Prasong Sirimonthon

Degree Sought Master of Public Administration

Advisor Assist.Prof.Col.Vorasit Chareonput, D.P.A.

Academic Year 2018

Abstract

This study objectives were To study Success of excise tax collection To compared attitude toward success of excise tax. This was survey quantitative, sample were 352 entrepreneurs who correspond with excise tax.

Research instrument using stratified random sampling. Questionnaires ware data collection tool. Analytical were percentages mean, standard deviation T-test and ANOVA-F.

The findings were as follows: The success of excise tax collection was high level. There was not any difference among sample attitude toward success excise tax collection verified by demographic factors.

Keywords: Success Excise tax collection, Prachuapkhirikhan excise divition branch

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอก ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุดม ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งการค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่และครอบครัวที่ห่วงใยและให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งทำการค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณท่านอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความสะดวก

สุดท้ายขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ชีวิตและสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน

ประสงค์ ศิริมณฑล

พฤศจิกายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	5
2.2 บริบททั่วไปสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์	19
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	32
3.4 นิยามเชิงปฏิบัติการ	33
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
4.3 ความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนัก งานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์	38
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	49
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	51
5.3 ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	56
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	57
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น	63
ประวัติผู้วิจัย	72

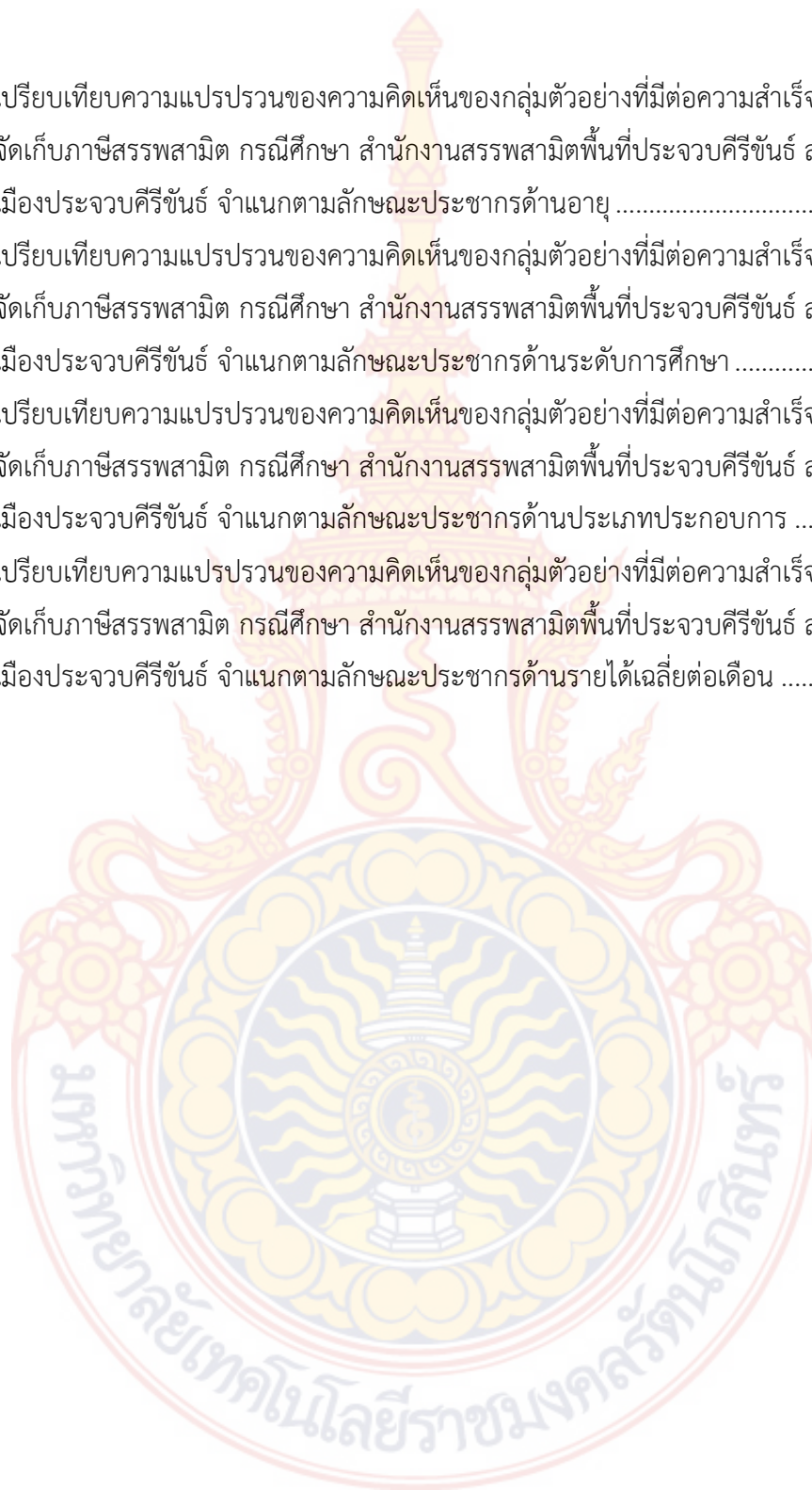

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	นิยามเชิงปฏิบัติการ..... 33
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ 37
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ 37
4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา 37
4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทกิจการ 38
4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 38
4.6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์..... 38
4.7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์ด้านความเป็นธรรม 39
4.8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์ ด้านความแน่นอน..... 40
4.9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์ด้านความเป็นกลาง 41
4.10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์ด้านการอำนวยความสะดวก..... 42
4.11	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์ ด้านความยืดหยุ่น..... 43
4.12	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์ ด้านประสิทธิภาพ..... 44
4.13	แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง ประจวบคีรีขันธ์..... 45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านอายุ	45
4.15 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านระดับการศึกษา	46
4.16 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านประเภทประกอบการ	46
4.17 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	47

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ตรากรมสรรพสามิต	20
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลในฐานะผู้บริหารประเทศมีหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรของสังคม หน้าที่กระจายรายได้ และความมั่นคงของสังคม และหน้าที่รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวจำเป็นต้องมีงบประมาณมหาศาล เพื่อนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี เพื่อนำมาเป็นรายได้ในการบริหารประเทศประกอบด้วย 3 หน่วยงาน คือ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากร

กรมสรรพสามิต เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ ดำเนินการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน เป็นกรมที่จัดเก็บรายได้ที่สำคัญกรมหนึ่ง และยังมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการบริหารการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ 2 แห่ง คือ องค์การสุรา และโรงงานไฟ ในปัจจุบัน กรมสรรพสามิตจัดเก็บสินค้าและบริการ รวม 21 ประเภท ได้แก่ สุรา ยาสูบ ไฟ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องดื่ม เครื่องไฟฟ้า เครื่องแก้วประเภทแก้วคริสตัล รถยนต์นั่ง รถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน เรือยอร์ช และยานพาหนะทางน้ำที่ใช้เพื่อความสำราญ ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง พรมสิ่งทอปูพื้นที่ทำด้วยขนสัตว์ รถจักรยานยนต์ แบตเตอรี่ สถานบริการสนามม้า สถานบริการสนามกอล์ฟ สถานบริการไนต์คลับ ดิสโก้เทค สถานบริการอาบน้ำหรืออบและนวด การบริการโทรคมนาคม สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนประเภทอนุพันธ์ชนิดฮาโลเจนเต็ดของไฮโดรคาร์บอน หินอ่อนและหินแกรนิต และสลากกินแบ่งรัฐบาล (กรมสรรพสามิต, 2561,Online)

“ภาษีสรรพสามิต” เป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดีมีลักษณะฟุ่มเฟือย และสินค้าและบริการที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ เป็นต้นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในประเทศไทย สันนิษฐานว่ามีการจัดเก็บตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีแต่ไม่มีหลักฐาน มาปรากฏหลักฐานในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นสมัยพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ. 2178) โดยกฎหมายลักษณะพระธรรมนูญได้กำหนดว่าได้เก็บอากรจากสุรา แต่อัตราเท่าใดและวิธีการจัดเก็บอย่างไร ไม่ได้ระบุไว้ แต่ปรากฏหลักฐานชัดเจนในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยกรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงอธิบายไว้ในหนังสือ “ตำนานภาษีอากรบางอย่าง” ว่า ในจดหมายเหตุของ มร.เดอลาลูแบร์ อัครราชทูตฝรั่งเศสสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ซึ่งมาเจริญสัมพันธไมตรีในปี พ.ศ. 2230 ได้อธิบายว่า เมื่อครั้งรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราชนั้นเก็บส่วยภาษีอากรต่าง ๆ ดังนี้ คือ

“อากรสุรา เก็บตามจำนวนเตาที่ตั้งต้มกลั่นสุราขาย ถ้าแลที่เมืองได้ไม่มีเตาสุรา (ปล่อยให้ราษฎรต้มกลั่นตามอำเภอใจ) เก็บอากรสุราเรียงตัวคน (ชายฉกรรจ์) คนละบาท 1 มีอธิบายว่าในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เพิ่มพิกัดอากรสุราขึ้นกว่าแต่ก่อนอีกเท่าหนึ่ง และเก็บอากรจากคนขายสุรากับด้วย คือขายย่อยเก็บร้านละบาท 1 ถ้าขายเป็นจำนวนมาก เก็บตามจำนวนสุราโอ่งใหญ่ (เท) ละบาท 1”

สำหรับภาษีสรรพสามิตของไทยอาจกล่าวได้ว่ามีต้นกำเนิดมาจากสินค้าสองประเภท คือ ผืนและสุรา ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดเก็บภาษีดังกล่าวแยกจากกัน คือ กรมผืนและกรมสุรา

ใน พ.ศ. 2474 กรมสุราได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมและจัดเก็บภาษีไม้ขีดไฟที่เพิ่มขึ้นในราชอาณาจักรด้วยอีกอย่างหนึ่งและต่อไปอาจจะมีกิจการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นอีกก็ได้นาม “กรมสุรา” ไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการที่ปฏิบัติอยู่ จึงได้มีประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 เปลี่ยนนาม “กรมสุรา” เป็น “กรมสรรพสามิต” และในวันรุ่งขึ้นคือวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหม่อมเจ้าจิตรโรภคทวี เกษมศรีดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นคนแรกกฎหมาย

ภาษีเป็นแหล่งรายได้สำคัญของของภาครัฐแทบทุกประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎร เพื่อนำมาใช้บริหารและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข การคมนาคม การประชาสัมพันธ์ การป้องกันประเทศและรักษาความสงบภายในประเทศ สร้างสาธารณูปโภค รวมไปถึงเงินเดือนของราชการ ทหาร ตำรวจ ผู้ทำหน้าที่ให้บริการประชาชน เงินภาษีซึ่งการเรียกเก็บจากราษฎรนั้น มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัยจากหลักฐานศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง เรียกว่า "จกอบ จำกอบ หรือจังกอบ" เรียกได้ว่าการเรียกเก็บภาษีจากราษฎร เป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในการบริหารประเทศและเพื่อให้รัฐบาลสามารถดำเนินการตามหน้าที่ที่มีต่อประชาชนในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองมาตั้งแต่ไหนแต่ไร

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บรายได้ และเผยแพร่ข่าวสารความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและการจัดเก็บรายได้สินค้าและบริการอื่น ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกรมสรรพสามิต จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะได้นำเอาข้อมูล ที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหา หาทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารให้เกิดประสิทธิผลการจัดเก็บรายได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะประชากร

3. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .05 ของทัศนะกลุ่มตัวอย่าง ต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากร

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์โดยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาไว้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทประกอบการ รายได้

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ตามหลักการจัดเก็บภาษี ประกอบด้วย 1. หลักความเป็นธรรม 2. หลักความแน่นอน 3. หลักความเป็นกลาง 4. หลักอำนวยความสะดวก 5. หลักความยืดหยุ่น และ 6. หลักประสิทธิภาพ

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม, ร้านค้าจำหน่ายสุรา ยาสูบ และไฟ และสถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ที่ขอรับใบอนุญาต ในเขตพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอกุยบุรี และอำเภอสามร้อยยอด

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

จะใช้พื้นที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอกุยบุรี และอำเภอสามร้อยยอด

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่ เดือน สิงหาคม-ตุลาคม 2561

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาษีสรรพสามิต หมายถึง ภาษีการขายเฉพาะที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการบางประเภท ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น สินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ และศีลธรรมอันดี สินค้าและบริการที่มีลักษณะเป็นการฟุ่มเฟือย หรือสินค้าที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากรัฐ หรือสินค้าที่ก่อให้เกิดภาระต่อรัฐบาลในการที่จะต้องสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้บริการผู้บริโภค หรือเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

สำนักงานสรรพสามิต สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ หมายถึง หน่วยงานของกรมสรรพสามิต ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2545

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี หมายถึง แนวคิดหรือการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ และบังเกิดผลลัพธ์ในเชิงประจักษ์ต่อสาธารณะชน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะของการจัดเก็บภาษี หมายถึง

1. หลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ภาษีตามความต้องการของรัฐตามระดับความสามารถในการเสียภาษีหรือระดับฐานประเภทอื่นแล้วแต่จะเลือกสรร การจัดเก็บภาษีที่ดีนั้นจะต้องก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีทุกคน
2. หลักความไม่แน่นอน หมายถึง การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพนั้นกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีทุกประเภทจะต้องมีความแน่นอนและเป็นที่ชัดเจนต่อผู้เสียภาษีทุกคน
3. หลักความสะดวก หมายถึง ภาษีอากรทุกประเภทควรเรียกเก็บตามเวลาหรือตามวิธีที่สะดวกที่สุดแก่ผู้ชำระภาษี
4. หลักความประหยัด หมายถึง ภาษีอากรควรจะเป็นภาระของผู้เสียภาษีน้อยที่สุดและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต่ำสุดด้วย แต่ให้ได้ผลประโยชน์มากที่สุดและการจัดเก็บภาษีควรมีผลกระทบต่อการทำงานของภาคเอกชนน้อยที่สุด
5. หลักอำนวยความสะดวก หมายถึง ภาษีที่ดีสำหรับรัฐบาลควรเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้รัฐบาลเป็นอย่างดีด้วย กล่าวคือภาษีที่ฐานใหญ่และฐานของภาษีขยายตัวได้อย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีอากรนั้นได้มากโดยไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีนั่น
6. หลักความเป็นกลางทางเศรษฐกิจทำให้การตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การขาย การลงทุน ขึ้นอยู่กับระบบภาษีและต้องก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัดสินใจในทางเศรษฐกิจและกลไกตลาดน้อยที่สุด การจัดสรรทรัพยากรของธรรมชาติต้องดำเนินไปตามกลไกของ
7. หลักความยืดหยุ่น ภาษีอากรต้องเอื้ออำนวยต่อการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี
8. หลักการยอมรับ ภาษีอากรแต่ละประเภทจะทำได้ง่ายขึ้นถ้าประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี
9. หลักความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ระบบภาษีอากรที่ดีนั้น ภาษีอากรทุกประเภทที่จะจัดเก็บจะต้องสามารถทำการบริหารการจัดเก็บอย่างได้ผล
10. หลักการประชาธิปไตย การนำภาษีใดๆ มาใช้ในแต่ละสังคมโดยภาพรวมถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดต่าง ๆ ในระบบภาษีอากรที่บังคับใช้ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นทั้งในด้านสนับสนุน คัดค้านได้ทั่วไปซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาระบบการจัดเก็บภาษีที่นำมาบังคับใช้กับตนเอง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

- แนวคิดความเป็นธรรม
- แนวคิดเกี่ยวกับความแน่นอน
- แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นกลาง
- แนวคิดเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก
- แนวคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่น
- แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

2.2 บริบททั่วไปสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 กรอบแนวการวิจัย

2.1 ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

อดัม สมิทท์ (Adam Smith) นักเศรษฐศาสตร์ชาวสกอตแลนด์ได้วางหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีไว้สี่ประการในหนังสือ “The Wealth of Nations” (1776) ซึ่งได้แก่หลักความเป็นธรรม หลักความแน่นอน หลักความสะดวก และหลักความประหยัด หลักทั้งสี่นี้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางต่อมาเมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลกได้วิวัฒนาการมาโดยลำดับ ภาษีอากรได้มีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีจึงได้เปลี่ยนแปลงไปและเพิ่มมากขึ้นตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษียังมีดังนี้ (ปิยะ สาชาติ, 2540, หน้า 16 – 19)

2.1.1 หลักความเป็นธรรม ระบบภาษีอากรที่ดีจะต้องมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี หลักความเป็นธรรมนี้นับเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีอากร หากปราศจากความเป็นธรรมแล้ว ความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจก็คงเกิดขึ้นได้ยาก โดยมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์

2.1.1.1 หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ ถือหลักว่า ทุกคนต้องเสียภาษีอากรคนละเท่าๆกัน นั่นคือเอาค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐหารด้วยจำนวนประชาชน ระบบแบบนี้จะใช้ได้เมื่อประชาชนทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน ทำให้แก่ข้อบกพร่อง ได้แก่ ไม่คำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกัน ทำให้ภาระของผู้เสียภาษีที่มีเงินได้ต่ำสูงกว่าภาระภาษีของผู้มีเงินได้สูง และผู้มีเงินได้ต่ำมากอาจไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระภาษี

2.1.1.2 หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ ถือหลักว่าจำนวนภาษีที่จะต้องเสียให้แก่รัฐเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐ หรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย ดังนั้นการจัดเก็บภาษีตามหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ แบ่งออกเป็นดังนี้

1. หลักประโยชน์ มีแนวความคิดว่าผู้ได้รับประโยชน์จากรัฐจะต้องเป็นผู้เสียภาษีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของรัฐตามสัดส่วนที่ตนได้รับผลประโยชน์ เช่น ภาษีผ่านทาง ภาษีค่าใช้ถนน เป็นต้น
2. หลักความสามารถในการเสียภาษี มีแนวความคิดว่าผู้มีความสามารถในการเสียภาษีมากต้องเสียภาษีให้แก่รัฐมาก ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีน้อย ก็ควรเสียภาษีให้รัฐน้อยตามสัดส่วนความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลวัดได้จากทรัพย์สิน รายได้ หรือการใช้จ่ายของแต่ละบุคคล

2.1.2 หลักความแน่นอน ประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องเสียภาษี ย่อมต้องการที่จะทราบเพื่อความมั่นใจในระดับหนึ่งว่าภาษีที่จะต้องเสียเป็นจำนวนเท่าใด จะต้องเสียเมื่อใด เสียด้วยวิธีใด นั่นคือจะต้องชัดเจนในแง่ของผู้เสียภาษี ฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี เมื่อใดระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจนดังกล่าวนี้ ย่อมจะสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากรให้เกิดขึ้น ความชัดเจนดังกล่าวนี้คือชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัติ

2.1.3 หลักความเป็นกลาง ระบบภาษีที่ดีจะต้องมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด กล่าวคือ ระบบภาษีอากรจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนการทำงานของกลไกตลาด แนวความคิดนี้มีรากฐานมาจากแนวความคิดที่ว่า ภาษีอากรควรเป็นแหล่งรายได้ของรัฐเพียงแหล่งเดียว รัฐไม่ควรดำเนินกิจการใดๆ ที่จะกระทบกระเทือนการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของภาคเอกชน

2.1.4 หลักการอำนวยความสะดวก บทบาทของรัฐบาลทางเศรษฐกิจทวีความสำคัญมากขึ้นจำเป็นต้องหารายได้ เพื่อนำมาใช้จ่ายให้มากขึ้น ระบบภาษีอากรจึงควรเป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาล หากระบบภาษีอากรมีโครงสร้างเอื้ออำนวยรายได้ให้แก่รัฐบาลต่ำ เมื่อรัฐบาลจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีเพิ่มเติม ประชาชนมักมองว่าเป็นการสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนเพิ่มขึ้น ดังนั้นระบบภาษีอากรที่ดีตามหลักนี้ จึงควรประกอบไปด้วยภาษีน้อยประเภท แต่ภาษีแต่ละประเภทสามารถหารายได้ให้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ระบบภาษีอากรที่จะอำนวยความสะดวกสูงให้แก่รัฐบาลมีลักษณะดังนี้

2.1.4.1 ภาษีอากรที่มีฐานกว้าง กล่าวคือ ต้องครอบคลุมผู้เสียภาษีจำนวนมาก ขณะเดียวกันฐานภาษีมิใช่เรียกเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีแต่ละรายต้องมีขนาดใหญ่ด้วย เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีการขายซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้อัตราสูง ไม่กระทบกระเทือนต่อการทำงาน การออม ฯลฯ

2.1.4.2 ภาษีอากรที่มีอัตราภาษีก้าวหน้าเมื่อฐานภาษีมีขนาดใหญ่ขึ้นรัฐบาลจะมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นในส่วนที่สูงกว่าการขยายตัวของฐานภาษี อย่างไรก็ตามการกำหนดอัตราภาษีในลักษณะก้าวหน้าจนเกินไป อาจกระทบกระเทือนในด้านอื่นได้ ภาษีที่น่าจะอำนวยความสะดวกสูงให้แก่รัฐบาลมากและตลอดไปคือ ภาษีมรดกและภาษีทรัพย์สิน แต่ปัจจุบันยังไม่มีนำมาใช้

2.1.5 หลักความยืดหยุ่น ภาษีอากรที่ดีควรเป็นระบบที่ช่วยให้มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านราคาและการจ้างงาน นั่นคือ ภาษีอากรจะต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม เช่น ในภาวะเงินเฟ้อ ภาษีอากรควรมีโครงสร้างที่ส่งผลให้เก็บภาษีมากขึ้น เพื่อลดค่าใช้จ่ายของเอกชนลง เป็นต้น โครงสร้างภาษีอากรที่มีลักษณะยืดหยุ่นดังกล่าว โดยทั่วไปจะต้องเป็นโครงสร้างภาษีอากรในอัตราก้าวหน้าและโครงสร้างภาษีอากรอัตราตามราคา เช่น กรณีศึกษาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จะจัดเก็บในอัตราก้าวหน้า ในภาวะเศรษฐกิจกำลังขยายตัวที่ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น ภาษีที่จัดเก็บจะเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ ซึ่งจะมีผลชะลอการขยายตัวของรายได้จริงของประชาชนและช่วยลดแรงกดดันทางด้านภาวะเงินเฟ้อได้

2.1.6 หลักประสิทธิภาพ ระบบภาษีที่ดีควรเป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บของรัฐบาลจะออกมาในรูปแบบของเงินเดือน ค่าอุปกรณ์ ค่าเครื่องใช้ต่างๆ ค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี ได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าจ้างสำนักงานในการกรอกแบบภาษีและชำระภาษีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บนับเป็นการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ เพราะการจัดเก็บภาษีเป็นเพียงการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนมาสู่ภาครัฐบาล โดยปกติภาษีอากรแต่ละประเภทจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน เช่น ภาษีทางตรงจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าภาษีทางอ้อม เป็นต้น นอกจากนี้การปฏิบัติงานของหน่วยงานจัดเก็บภาษีจะต้องมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย อันจะส่งผลให้มีคนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลง

ประเภทของภาษีสรรพสามิต

ภาษีสรรพสามิต คือ ภาษีการขายเฉพาะที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการบางประเภท ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น สินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี สินค้าและบริการที่มีลักษณะเป็นการฟุ่มเฟือย หรือสินค้าที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากรัฐ หรือสินค้าที่ก่อให้เกิดภาระต่อรัฐบาลในการที่จะต้องสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้บริการผู้บริโภค หรือเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

กรมสรรพสามิต มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่างจากผู้ผลิตสินค้าหลายประเภท เรียกว่า ภาษีสรรพสามิต เพื่อเป็นรายได้ให้รัฐบาลนำไปบริหารประเทศ และทะนุบำรุงท้องถิ่นต่าง ๆ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

กฎหมายอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 จำนวน 39 ฉบับ ใช้ 16 กันยายน 2560 เป็นต้นไปมีดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 4 – 113)

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าทำการของผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการพิจารณาและประกาศกำหนดราคาขายปลีกแนะนำ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสถานแสดงรถยนต์เพื่อขาย พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน พ.ศ. 2560

- กฎกระทรวงกำหนดการใช้แสตมป์สรรพสามิตและเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีเพื่อให้ปรากฏว่าได้เสียภาษีแล้ว พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดชนิดและลักษณะของแสตมป์สรรพสามิตและเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีของทางราชการ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีจดทะเบียน พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการยกเว้นหรือคืนภาษีสำหรับสินค้าที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือนำเข้าไปในเขตปลอดอากรและสินค้าที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือผู้นำเข้ามีสิทธิได้รับคืนหรือยกเว้นภาษี พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดสินค้าที่ผู้ประกอบการมีสิทธิขอลดหย่อนภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการยกเว้นภาษีสำหรับสินค้าที่นำไปใช้เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้า พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการคืนหรือยกเว้นภาษีสำหรับผู้ประกอบกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดสินค้าที่มีสิทธิขอคืนภาษีและการพิสูจน์ลักษณะความเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพของสินค้าจนใช้การไม่ได้ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการให้ดอกเบี้ยแก่ผู้ได้รับคืนเงินภาษี พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การงดหรือลดเบี้ยปรับ และการลดเงินเพิ่ม พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการเปลี่ยนแปลงสุราเพื่อการค้า พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตยาสูบ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตนำเข้ายา ยาอัด หรือยาสูบเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตไฟ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตนำไฟเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดประเภทสินค้าตามพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การตีความประเภทสินค้า และบริการ ตามบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเลื่อนหรือขยายกำหนดเวลา ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การเรียกเก็บและการคืนภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าที่นำเข้า
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดสินค้าที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาจขอชำระภาษี ภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่นำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรมหรือคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยมีหลักประกัน
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดประเภทสินค้าที่เสียภาษีโดยใช้แสดงมภ์สรรพสามิตหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษี
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาประกาศกำหนดเป็นองค์การสาธารณกุศลตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดองค์การสาธารณกุศล ตามมาตรา 107 (1) (2) และ มาตรา 108 (1) (2) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดหน่วยตามปริมาณสำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีสรรพสามิต ตามกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยสรุปการจำแนกเป็นกลุ่มสินค้าและบริการ ดังนี้
 1. จัดเก็บภาษีสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันในอัตราตามปริมาณเพียงอย่างเดียว กำหนดอัตราเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ น้ำมันเบนซินและดีเซล และกำหนดอัตราใหม่ ได้แก่ สินค้า ดังนี้ – น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น – น้ำมันเตา
 2. มีการปรับลดอัตราภาษีให้สอดคล้องกับราคาขายปลีกแนะนำ ได้แก่ สินค้าดังนี้ รถยนต์ แบตเตอรี่ จักรยานยนต์ ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง
 3. จัดเก็บภาษีเครื่องดื่มตามปริมาณความหวาน จัดเก็บอัตราตามมูลค่าและตามปริมาณความหวานของเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งจัดเก็บภาษี ตามปริมาณความหวานของเครื่องดื่มผงและเครื่องดื่มเข้มข้นเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพหากบริโภคเครื่องดื่มดังกล่าว
- โดยในระยะแรกจะไม่เพิ่มภาระภาษีมากนัก แต่หลังจาก 2 ปี ภาระภาษีจะเพิ่มขึ้น และปรับเพิ่มภาษีทุก 2 ปีจนถึงปี 2566 ดำเนินมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีที่มีความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ไปพร้อมกัน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีความหวาน เช่น การ

จัดทำเครื่องหมายทางเลือกเพื่อสุขภาพ การผลิตเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลน้อยหรือไม่มีน้ำตาล การจำหน่ายสินค้าให้เข้าถึงง่าย การจัดท่าอากาศยานการแบบ GDA เป็นต้น

4. กำหนดอัตราศูนย์สำหรับสินค้าที่จัดเก็บรายได้น้อย เนื่องจากไม่มีความคุ้มค่าในการบริหารการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพสามิต ได้แก่ สินค้าดังนี้ เครื่องไฟฟ้า (โคมระย้าคริสตัล) แก้วและเครื่องแก้วพรมและสิ่งทอปูพื้นอื่น ๆ

5. อัตราภาษีในหมวดบริการ คงอัตราตามเดิม - ไนท์คลับ ดิสโกเธค ผับ บาร์ ค็อกเทลเลาจน์ โดยให้หมายรวมถึงสถานที่ที่จำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา จัดเก็บจากรายรับ - สถานอาบน้ำหรืออบตัว และนวด จัดเก็บตามรายรับ - สนามแข่งม้า จัดเก็บจากค่าผ่านประตู และรายรับ - สลากกินแบ่ง ไม่มีการจัดเก็บภาษี (จากเดิมได้รับการยกเว้นปรับใหม่เป็นเสียภาษีในอัตราศูนย์) กำหนดอัตราศูนย์เช่นเดิม ได้แก่ กิจการโทรคมนาคม

6. การจัดเก็บภาษีสุรา - คงการจัดเก็บภาษีแบบระบบผสม ทั้งในอัตราตามมูลค่าเพื่อสะท้อนถึงความฟุ่มเฟือย และอัตราตามปริมาณเพื่อสะท้อนถึงหลักสุขภาพ ซึ่งสร้างความโปร่งใสและเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีมากยิ่งขึ้น - ปรับลดภาษีตามมูลค่าและเพิ่มอัตราภาษีตามปริมาณ (แรงแอลกอฮอล์) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยคำนึงถึงสุขภาพมากยิ่งขึ้น โดยอัตราภาษีใหม่จะไม่ทำให้มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นมากนัก ตามหลักรายได้คงที่ (Revenue Neutrality) - ส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคสุราที่มีดีกรีต่ำและลดปัญหาสุราเถื่อน - ปรับลดอัตราภาษีตามมูลค่า เนื่องจากฐานภาษีได้ปรับจากราคาขายส่งช่วงสุดท้ายเป็นราคาขายปลีกแนะนำ

7. การจัดเก็บภาษียาสูบ - จัดเก็บภาษีแบบระบบผสม ทั้งในอัตราตามมูลค่าเพื่อสะท้อนถึงความฟุ่มเฟือย และอัตราตามปริมาณ เพื่อสะท้อนถึงหลักคุณภาพ จากเดิมที่จัดเก็บภาษีตามมูลค่าหรือตามปริมาณที่ให้ภาระภาษีสูงกว่าส่งผลให้ราคาขายปลีกบุหรี่มีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด - จัดเก็บภาษีตามมูลค่าใน 2 อัตราที่แตกต่างกัน ระหว่างบุหรี่ยี่มีราคาขายปลีกไม่เกิน 60 บาทต่อซอง และเกิน 60 บาทต่อซอง เป็นเวลา 2 ปี เพื่อให้เวลาในการปรับตัวของอุตสาหกรรมบุหรี่ หลังจากนั้นจะจัดเก็บภาษีตามมูลค่าในอัตราเท่ากัน - จัดเก็บภาษีตามปริมาณในอัตราเดียวกัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการบริโภคบุหรี่ราคาถูก - ขยายฐานภาษียาสูบให้ครอบคลุมถึงยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง - ลดการเข้าถึงการบริโภคยาสูบ โดยยึดหลักสากลในการสร้างความเท่าเทียมในการจัดเก็บภาษีของบุหรี่

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรม

แนวคิดความเป็นธรรม เป็นแนวคิดที่ได้รับการรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์จากนักคิดหลายท่าน ในปัจจุบันยังไม่มีชุดหลักเกณฑ์สมบูรณ์ใดๆ มาตัดสินความถูกต้องหรือความสมบูรณ์ของแนวคิดได้มีเพียงดำเนินการในลักษณะของการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลจากมุมมองที่แตกต่างกัน ดังนั้น การตัดสินว่าจะเชื่อหรือประยุกต์ใช้แนวคิดของใคร จึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานการประเมินผลได้และผลเสียของแต่ละแนวคิดเปรียบเทียบกับสังคมที่เป็นจริงภายใต้การคำนึงถึงสถานการณ์และบริบทของสภาพความเป็นจริงของสภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน

ความหมายของความเป็นธรรมในสังคม (Social Equity)

เมื่อพิจารณาตามมุมมองของรัฐประศาสนศาสตร์จะพบตัวแปรที่สำคัญ 2 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้ประชาชน และตัวประชาชนผู้ที่ต้องการได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการเหล่านั้นอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

นัยยะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันบริหารงานสาธารณะแห่งชาติ(The National Academy of Public Administration) ที่ได้ให้คำนิยามความหมายของความเป็นธรรมในสังคม (Social Equity) ไว้ว่า เป็นรูปแบบ/ลักษณะในการบริหารจัดการความเท่าเทียม(Fairness) ยุติธรรม (Justice) และเสมอภาค (Equitable) ของทุกองค์กร/สถาบันในการรองรับ/สนับสนุนการบริการสาธารณะทั้งในทางตรงหรือในนัยยะของพันธสัญญา (Contract) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ “นโยบายสาธารณะ” (Public Policy) ซึ่งรัฐจำเป็นต้องยึดถือหลักการดังกล่าวในการบริหารจัดการการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ประเภทของความเป็นธรรมในสังคม

จากความแตกต่างหลากหลายของการจำแนกประเภทเกี่ยวกับความเป็นธรรมในสังคม (Social Equity) พบว่า มีข้อถกเถียงโต้แย้งจำนวนมาก คณะผู้วิจัยจึงรวบรวมประเภทเกี่ยวกับความเป็นธรรมในสังคมที่พบจากการเข้ารับบริการสาธารณะจากรัฐในปัจจุบันได้ว่า บริการสาธารณะที่จัดทำโดยรัฐ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ บริการสาธารณะระดับชาติ และบริการสาธารณะระดับท้องถิ่น มีรายละเอียดดังนี้

1) บริการสาธารณะระดับชาติ (Les services publics nationaux) เป็นบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเป็นผู้จัดทำ อันได้แก่กิจการที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม รวมทั้งการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม บริการสาธารณะระดับชาติเป็นบริการสาธารณะที่รัฐจัดทำอย่างทั่วถึงตลอดทั้งประเทศ สามารถแบ่งได้ 7 ประเภทด้วยกัน มีดังนี้

- (1) บริการสาธารณะทางด้านยุติธรรม
- (2) บริการสาธารณะทางการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของสังคม
- (3) บริการสาธารณะทางการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- (4) บริการสาธารณะทางการศึกษาของชาติ
- (5) บริการสาธารณะทางด้านสังคม
- (6) บริการสาธารณะทางด้านวัฒนธรรม
- (7) บริการสาธารณะทางการท่องเที่ยว

2) บริการสาธารณะระดับท้องถิ่น (Les services Publics Locaux) เป็นการบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(Les Collectivites Locales) โดยจำแนกประเภทของบริการสาธารณะในระดับท้องถิ่นไว้ในสอง

- (1) บริการสาธารณะทางด้านสุขอนามัย
- (2) บริการสาธารณะทางด้านเศรษฐกิจ

(3) บริการสาธารณะทางด้านสังคมและการศึกษา

(4) บริการสาธารณะทางด้านวัฒนธรรม

1. หลักความเป็นธรรม (Equity) ในการจัดเก็บภาษี

ระบบภาษีอากรที่ดีต้องเป็นระบบที่มีความเป็นธรรมทั้งในระหว่างที่ผู้เสียภาษีด้วยกันเอง และระหว่างรัฐผู้จัดเก็บกับประชาชนผู้เสียภาษีอากรทั้งหลาย หลักความเป็นธรรมนี้นับเป็นหัวใจของระบบภาษีอากรที่ดี ถ้าหากระบบภาษีอากรใดปราศจากความเป็นธรรมแล้วความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจ (Voluntary compliance) ย่อมเกิดขึ้นได้ยาก

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางภาษีอากร มีรากฐานในทางทฤษฎีมาจากความเป็นธรรมสัมบูรณ์ (Principles of absolute equity) และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Principles of relative equity)

2. หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ (Principles of absolute equity) ในการจัดเก็บภาษี

หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์นี้มีแนวคิดว่า ภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลนั้นควรจะกระจายไปยังประชาชนหรือผู้เสียภาษีอากรทุกคนในจำนวนที่เท่ากันและต้องเป็นภาษีอากรที่ผู้เสียภาษีทุกคนต้องเสียภาษีอากรคนละเท่าๆกัน หากรัฐใดจัดเก็บภาษีอากรตามหลักนี้ ก็พบว่าจำนวนภาษีที่ผู้เสียภาษีแต่ละรายจะต้องเสีย จะมีค่าเท่ากับรายจ่ายทั้งหมดของรัฐบาลหารด้วยจำนวนผู้เสียภาษีอากร

ความเป็นธรรมตามหลัก อาจกล่าวได้ว่าจะสามารถนำไปใช้ได้เมื่อผู้เสียภาษีทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม สภาพความจริง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีแต่ละคนมิได้เท่าเทียมกัน ดังนั้นการจัดเก็บภาษีตามหลักนี้จึงก่อให้เกิดข้อบกพร่องหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเด็นที่ว่า การจัดเก็บภาษีตามหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์มิได้คำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกันไป การกำหนดให้ผู้เสียภาษีของผู้มีเงินได้สูง นอกจากนี้อาจพบว่าผู้เสียภาษีบางรายที่มีรายได้ต่ำมาก อาจไม่มีเงินเพียงพอที่จะเสียภาษีก็ได้ จากข้อบกพร่องดังกล่าว หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์จึงเสื่อมความนิยมไปในท้ายที่สุดและก่อให้เกิดหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ขึ้นมาแทน

3. หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Principles of relative equity) ในการจัดเก็บภาษี

ความเป็นธรรมทางภาษีอากรตามหลักนี้ มิได้พิจารณาจากประเด็นที่ว่าภาษีที่ผู้เสียภาษีอากรแต่ละรายเสียให้กับรัฐนั้นเท่ากันหรือไม่ หากพิจารณาจากจำนวนภาษีที่เสียไป เปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐ หรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษี ของผู้เสียภาษีแต่ละราย

ดังนั้น การจัดเก็บภาษีตามหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์จึงแบ่งออกได้ สองย่อยคือ หลักผลประโยชน์ (Benefit principle) และหลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability to pay principle) มีรายละเอียด ดังนี้

1) หลักผลประโยชน์ การจัดเก็บภาษีตามหลักผลประโยชน์ มีรากฐานจากแนวคิดที่ว่าผู้รับประโยชน์จากสินค้าหรือบริการเหล่านั้น ตามสัดส่วนหรือขนาดของประโยชน์ที่ตนได้รับ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือในการจัดเก็บภาษีตามหลักผลประโยชน์ที่ตนได้รับ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือในการจัดเก็บตามหลักประโยชน์จากสินค้า หรือ บริการของรัฐมากก็ต้องเสียภาษีให้กับรัฐมาก เช่นเดียวกับในกรณีที่ผู้รับ

ประโยชน์จากสินค้าหรือบริการของภาคเอกชน จากจัดเก็บภาษีตามหลักผลประโยชน์จะมีข้อที่ดีกว่าแม้จำนวนภาษีที่จัดเก็บสอดคล้องกับการใช้จ่ายในการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะหลายอย่าง ที่รัฐจัดสรรให้กับประชาชนนั้นไม่อาจกำหนดมูลค่าของประโยชน์ที่แต่ละคนได้รับได้ เช่น การป้องกันประเทศ กระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

2) หลักความสามารถในการเสียภาษี แนวคิดจากการจัดเก็บภาษี จากหลักนี้ จะให้ความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลซึ่งอาจวัดจากทรัพย์สิน รายได้ หรือการใช้จ่าย ของแต่ละบุคคล เป็นเกณฑ์กำหนดจำนวนภาษีที่ต้องเสีย กล่าวคือ ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีมาก ก็ต้องเสียให้กับรัฐมาก ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีให้กับรัฐน้อยก็ควรเสียภาษีให้กับรัฐน้อยตามขนาด ตามความสามารถในการเสียภาษีของตน การจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถ ในการเสียภาษีจะเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเสียสละเท่ากัน (Equals sacrifice theory) เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะว่าการเสียภาษีอากรก็คือ การเสียสละความพึงพอใจหรืออรรถประโยชน์ (Utility) ของเงินที่มีอยู่ให้กับรัฐนั่นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับความแน่นอน

สภาวะการณ์ไม่แน่นอน (Uncertainty) คือ สภาวะการณ์ที่อาจทราบทางเลือกต่าง ๆ ของการตัดสินใจแต่ไม่สามารถที่จะระบุได้ชัดเจนว่า ภายใต้ทางเลือกนั้น ๆ จะเกิดผลลัพธ์อะไรบ้าง เนื่องจากการขาดแคลนข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจมีข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีอยู่น้อยมาก ซึ่งผลจากการมีข้อมูลที่ไม่เพียงพอนี้ทำให้ไม่สามารถระบุค่าแนวโน้มความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้น จึงอาจประสบความยุ่งยากใน

การตัดสินใจในบางครั้งเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์เช่นนี้ อาจไม่ทำการตัดสินใจใด ๆ เลย และอาจใช้วิธีเลื่อนการตัดสินใจออกไปก่อน เพื่อทิ้งช่วงระยะเวลาไว้สำหรับการสะสมหรือรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น เมื่อมีข้อมูลบางส่วนเข้ามาอาจทำให้ความเสี่ยงในการตัดสินใจซึ่งเกิดจากความไม่แน่นอนลดลง จึงค่อยทำการตัดสินใจ แต่ในกรณีไม่มีเวลาพอที่จะรอหรือเลื่อนการตัดสินใจออกไปได้แล้ว อาจทำการตัดสินใจโดยใช้วิธีการเดาสุ่ม อันเป็นวิธีการที่มีโอกาสเกิดความผิดพลาดได้สูง

แนวคิดของชาลส์ เบร์เกอร์ (Charles Berger) และคณะ ได้แก่ ริชาร์ด คาลา บรีส และ เจมส์ บราดา (Richard Calabrese and James Bradac อ้างถึงใน Littlejohn, 1996) สำคัญของทฤษฎีนี้ อยู่บนสมมติฐานพื้นฐานสำคัญในเรื่องเหตุและผลของการสื่อสารเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ โดยอธิบายว่า คนเราต้องการอยู่ในสถานการณ์ที่ตนคิดว่าสามารถควบคุมได้ และสามารถคาดหมายสิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วย ดังนั้น เมื่อเราเผชิญกับความไม่แน่ใจ เราจะถูกผลักหรือดึงดูดให้เกิดการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศจากกันและกันเพื่อลดความไม่แน่ใจนั้น ทฤษฎีลดความไม่แน่ใจได้อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาที่สำคัญสองประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ของคนเรากล่าวคือ ส่วนที่เรียกว่า การตระหนักในตนเองหรือการรู้จักตัวเอง (self - awareness) และความรู้เกี่ยวกับผู้อื่น (knowledge of others) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การตระหนักในตนเองหรือการรู้จักตนเอง ผลงานวิจัยทางจิตวิทยาสังคมของเบอร์เกอร์ระบุว่า การตระหนักรู้ตนเองของคนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะคนแต่ละคนและยัง

แตกต่างกันไปตามแต่ละสถานการณ์อีกด้วย เบอร์เกอร์ระบุว่า คนแต่ละคนมีการตระหนักรู้ตนเองในสองลักษณะ คือ การตระหนักรู้แบบ (objective self-awareness) เป็นลักษณะการให้ความสำคัญกับตนเอง เป็นศูนย์กลางมากกว่าสิ่งอื่น ๆ ที่แวดล้อมและการตระหนักรู้ในลักษณะการให้ความสำคัญกับสิ่งรอบข้างมากกว่าตนเองที่เรียกว่า (subjective self-awareness) ตัวอย่างเช่น เมื่อเวลาที่ต้องกล่าวคำปราศรัยบนเวที ในขณะนั้นจิตใต้สำนึกของเราจะบอกเราว่าผู้ฟังกำลังจ้องมองมาที่เรา สภาพการณ์ดังกล่าวเราจะรู้สึกให้ความสำคัญกับความเป็นตัวตนของเราหรือมีการตระหนักรู้แบบ (objective self-awareness) มากกว่าในการพูดคุยกันเองกับเพื่อนสนิทในวงสนทนาซึ่งขณะนั้นความเป็นตัวตนของเราแทบไม่ได้รับความใส่ใจจากเราเท่าไรนัก ผลงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า การที่คนเราให้ความสำคัญกับตนเองแบบ (objective self-awareness) นี้เป็นเรื่องปกติ อีกทั้งการรู้จักหรือให้ความสำคัญกับตนเองของคนแต่ละคนก็แตกต่างกันไปตามสถานการณ์บรรทัดฐานของสังคมอีกด้วย คนบางคนก็ให้ความสำคัญกับความเป็นตัวตนของตนเองมากและบางคนก็แทบไม่ใส่ใจกับเรื่องนี้ การตระหนักรู้ในตนเองและการให้ความสำคัญกับตนเองที่มีระดับต่างกันมีความเกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบตัวเอง (self-monitor) มากน้อยแตกต่างกัน คนที่ให้ความสำคัญกับตนเองสูงจะมีระดับการตรวจสอบตนเองสูง และมักจะมีควมระมัดระวังเกี่ยวกับการสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น จะอ่อนไหว (sensitive) กับปฏิกิริยาป้อนกลับของผู้อื่นและพยายามปรับพฤติกรรมตนเองให้เข้ากับผู้อื่น ในขณะที่ผู้ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งรอบข้างมากกว่า จะมีการตรวจสอบตนเองต่ำและให้ความสำคัญกับการทำให้ผู้อื่นประทับใจในตนเองน้อยกว่า

1.2 ความรู้เกี่ยวกับผู้อื่น การสื่อสารระหว่างบุคคลนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญทั้งในส่วนที่เป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคลยังเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้อื่น ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อลดความไม่แน่ใจว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในการที่บุคคลพยายามพัฒนาความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

เบอร์เกอร์อธิบายว่า เมื่อเราพบคนแปลกหน้าเรามากมีความต้องการอย่างมากที่จะลดความไม่แน่ใจอันเกิดจากความไม่รู้จักบุคคลนั้นมาก่อนด้วยการพยายามหาข้อมูลเกี่ยวกับเขา เบอร์เกอร์เสนอว่า ในขณะที่เผชิญหน้ากับคนที่แปลกหน้าเราจะพบกับความรู้สึกลำบาก ยุ่งยากใจอันเนื่องจากความรู้สึกไม่แน่ใจ ความไม่รู้จักทำให้เราไม่สามารถคาดเดาพฤติกรรมของบุคคลผู้นั้นได้ ในสถานการณ์เช่นนี้เรามากมีแรงจูงใจที่จะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับเขาให้มากขึ้น ๆ ความพยายามในการลดความไม่แน่ใจต่าง ๆ นี้จึงนับเป็นมิติแรกของการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

หลักความแน่นอน (Certainty) ในการจัดเก็บภาษี

ความแน่นอนเกี่ยวกับภาษีอากร นับเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของระบบภาษีอากรที่ดี ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีที่ต้องการที่จะทราบเพื่อความมั่นใจ ระดับหนึ่งว่า ภาษีที่จะต้องเสียเป็นจำนวนเท่าใด จะต้องเสียภาษีเมื่อใด และจะต้องด้วยวิธีการใด กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ภาษีอากรที่เรียกเก็บนั้นควรจะต้องมีความชัดเจนในแง่ของบุคคลผู้เสียภาษี ฐานที่จะนำมาใช้คิดคำนวณภาษี อัตราภาษีอากรได้ดียิ่งขึ้น เพราะทางด้านผู้เสียภาษีเอง ก็จะได้รับประโยชน์จากการตัดสินใจและการวางแผนล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง ความชัดเจนในลักษณะนี้นอกจากจะชัดเจนในตัวบทกฎหมายแล้ว ยังจะต้องชัด

แจ้งในวิธีปฏิบัติ จัดเก็บอีกด้วยในบางประเทศหน่วยงานบริหารภาษีอากรทั้งหลาย ได้พยายามที่จะสร้างความแน่นอน และความชัดเจน

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นกลาง

หลักความเป็นกลาง (Impartiality) หรือหลักความไม่มีส่วนได้เสีย หมายความว่าความไม่มีส่วนได้เสียใด ๆ ในข้อพิพาทนั้นหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคู่กรณีทั้งสองฝ่าย เกิดขึ้นจากความคิดพื้นฐานที่ว่าหากบุคคลมีอำนาจสั่งการในเรื่องที่ตนมีส่วนได้เสียอยู่ บุคคลนั้นจะสูญเสียความเป็นกลางและไม่อาจสั่งการโดยปราศจากอคติในเรื่องนั้น ๆ ได้ หลักการดังกล่าวจึงนำมาใช้กับองค์กรของรัฐที่มีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น ผู้พิพากษา ตุลาการ หรือองค์กรของฝ่ายปกครองที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง พิจารณาและวินิจฉัยสั่งการ หรือร่วมประชุมและลงมติในเรื่องใด ๆ ที่ตนมีส่วนได้เสียอยู่

หลักความเป็นกลางในการจัดเก็บภาษี

ระบบภาษีอากรที่ดี ตามหลักความเป็นกลาง หมายถึง ระบบภาษีอากรที่มีโครงสร้างเป็นกลาง ในทางเศรษฐกิจมากที่สุด กล่าวคือ ภาษีอากรจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค หรือการออม การแข่งขันผลิตสินค้าและบริการของผู้ผลิต ตลอดจนการทำงานของกลไกตลาด ทัศนะเกี่ยวกับความเป็นกลางในลักษณะนี้ มีรากฐานมาจากแนวความคิดที่ว่า ภาษีนั้นควรเป็นแหล่งรายได้ของรัฐเพียงอย่างเดียว รัฐบาลไม่ควรดำเนินการใด ๆ ที่จะกระทบกระเทือนการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของภาคเอกชน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลหลายประเทศได้ใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ อย่างแพร่หลายมากขึ้น ดังนั้นในบางขณะรัฐบาลจึงได้ตั้งใจใช้ความไม่เป็นกลาง ในทางเศรษฐกิจของภาษีอากรบางประเภทเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย

ความเป็นกลางหรือไม่เป็นกลางทางเศรษฐกิจของภาษีอากรใด อาจพิจารณาได้จากผลกระทบกระเทือนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆเช่น ในด้านการบริโภค การออม หรือการผลิต เป็นต้น

ในด้านการบริโภคนั้น ภาษีอากร ที่จะกระทบกระเทือนรูปแบบของการบริโภคสินค้าชนิดต่างๆ น้อยที่สุดคือ ภาษีอากรที่มีผลทำให้ราคาเปรียบเทียบ (Relative Price) ระหว่างสินค้าชนิดต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปน้อยที่สุด ซึ่งทำให้การตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการ โดยอาศัยการเปรียบเทียบ ระหว่างสินค้าและบริการชนิดต่างๆ นั้นได้รับการกระทบกระเทือนน้อยที่สุดด้วย ภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการที่จะมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุดก็คือ ภาษีการขายทั่วไป (General sales tax) ซึ่งเก็บจากการขายสินค้าและบริการต่างๆ ในอัตราที่เท่าเทียมกัน อย่างไรก็ดี ในด้านการบริโภคนี้ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลตั้งใจใช้ความไม่เป็นกลางทางเศรษฐกิจของภาษีอากร เพื่อบิดเบือนรูปแบบของการบริโภค ให้อยู่ในลักษณะที่สังคมเห็นว่าเหมาะสมมากขึ้น เช่น การเก็บภาษีจากบุหรี่สุรา หรือสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ในอัตราที่สูงเพื่อลดการ บริโภคสินค้าเหล่านี้ เป็นต้น

ในด้านการออมและการลงทุน รัฐบาลใช้ความไม่เป็นกลางทางภาษีอากร กระตุ้นให้เกิดการออม และการลงทุนในรูปแบบที่ต้องการ เช่น เก็บภาษีเงินปันผลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในลักษณะพิเศษกว่าเงินปันผลที่จ่ายจากบริษัททั่วไป

ด้านการผลิต รัฐบาลอาจลดภาษีอากรให้แก่อุตสาหกรรมที่รัฐบาลต้องการให้ลงทุนการผลิตหรือเก็บภาษีต่ำกว่าอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วและจำเป็น หรือระหว่างการผลิตที่ใช้เครื่องจักรกับการผลิตที่ใช้แรงงานคน รัฐบาลอาจใช้ความเป็นกลางทางภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนรูปแบบของการผลิตได้ **แนวคิดและทฤษฎีการอำนวยความสะดวก**

หลักอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บภาษี

ในขณะที่บทบาทของรัฐบาล ในทางเศรษฐกิจ ของแต่ละประเทศเพิ่มมากขึ้นความเป็นในการหารายได้ภาษีอากร เพื่อนำมาใช้จ่ายที่มากขึ้น จึงเป็นสิ่งทีหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ภาษีอากรที่ดีโดยมีวัตถุประสงค์เช่นว่านี้ จึงควรเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้สูงให้รัฐบาล หากระบบภาษีอากรเพื่อมาใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รัฐบาลก็ต้องเพิ่มอัตราภาษีที่มีอยู่เดิมหรือเพิ่มการจัดเก็บประเภทภาษีใหม่ๆ ซึ่งในทัศนะของผู้เสียภาษีจะเห็นว่าเป็นการสร้างความร้อนเพิ่มเติมให้กับตน อันจะมีผลกระทบต่อระดับความสมัครใจในการเสียภาษีอากรแต่ละประเภทสามารถทำรายได้ให้กับรัฐบาลได้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป

หลักอำนวยความสะดวก (Productivity) หมายถึง ภาษีอากรที่ดีจะต้องเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้สูงให้กับรัฐบาล จึงควรประกอบด้วยภาษีอากรน้อยประเภทแต่ภาษีอากรแต่ละประเภทต้องสามารถทำรายได้ให้กับรัฐบาลสูงในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทุกรูปแบบโดยมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรก จะต้องเป็นภาษีอากรที่มีฐานกว้าง กล่าวคือจะต้องครอบคลุมจำนวนผู้เสียภาษีอากรจำนวนมากและขณะเดียวกันฐานภาษีที่ใช้เรียกเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีอากรแต่ละรายต้องมีขนาดใหญ่ด้วย ภาษีอากรที่กว้างเช่นนี้จะทำรายได้ให้กับประเทศได้สูงโดยไม่ต้องใช้อัตราภาษีที่สูงเท่าใดนัก ซึ่งจะลดผลกระทบต่อเศรษฐกิจให้กับประเทศกำลังพัฒนา ตัวอย่างของภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร อาจกล่าวได้ว่าเป็นภาษีที่มีฐานค่อนข้างแคบและทำรายได้น้อย และอาจมีผล ลดการเดินทางไปต่างประเทศของคนไทยไม่มากนักจนไม่คุ้มกับผลเสีย ของการเป็นภาษีที่มีลักษณะสร้างความรำคาญ (Nuisance tax) ให้กับประชาชน

ลักษณะภาษีอากรที่จะอำนวยความสะดวกให้กับรัฐบาล ประเภทแรก จะต้องเป็นภาษีอากรที่มีฐานกว้าง กล่าวคือจะต้องครอบคลุมจำนวนผู้เสียภาษีอากรจำนวนมาก และขณะเดียวกัน ฐานที่ใช้เรียกเก็บจากผู้เสียภาษีอากรแต่ละราย จะต้องต้องมีขนาดใหญ่ด้วยกัน ภาษีอากรที่มีฐานกว้างเช่นนี้ จะทำรายได้ให้กับประเทศได้สูงโดยไม่ต้องใช้อัตราภาษีที่สูงเท่าใดนัก ซึ่งจะลดผลกระทบต่อการทำงาน การออม ฯลฯ ของประชาชนลงได้นับว่าเหมาะสมกับประเทศที่พัฒนา ตัวอย่างของภาษีที่มีฐานกว้างตามความหมายนี้ ได้แก่ ภาษีได้หรือภาษีที่มีฐานค่อนข้างแคบ และทำรายได้น้อย และอาจมีผล ลดการเดินทางไปต่างประเทศได้ไม่มากนัก จนไม่คุ้มกับผลเสีย ของการเป็นภาษีที่มีลักษณะ สร้างความรำคาญ (Nuisance tax) ให้กับประชาชนได้

ประการที่สอง อัตราที่ใช้หากเป็นอัตราภาษีลักษณะก้าวหน้า เมื่อฐานภาษีขนาดใหญ่ขึ้นจะทำให้รัฐบาลได้รับรายได้ภาษีอากรมากขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่าการขยายตัวของฐานภาษีปัจจุบันภาษีที่น่าจะอำนวยความสะดวกให้กับรัฐบาลไทยได้มากแต่ยังไม่มีการบังคับใช้คือภาษีมรดก เป็นต้นซึ่งเป็นภาษีที่เป็นฐาน

กว้างและเป็นภาษีที่จะสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลได้อย่างสม่ำเสมอและตลอดไป หลักความยืดหยุ่น (Flexibility/Elastic) หมายถึง ภาษีอากรที่ดีควรจะเป็นเครื่องมือในการช่วยบรรลุมัตถุประสงค์ในการรักษาเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจด้วย คือสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีและเหมาะสม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นโครงสร้างที่มีอัตราภาษีแบบก้าวหน้า เช่น ภาษีเงินได้บุคคล เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่น

ความยืดหยุ่นเป็นค่าที่ชี้ให้เห็นว่าปริมาณเสนอซื้อหรือปริมาณเสนอขายมีความเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์หรืออุปทาน ถ้ามีความเปลี่ยนแปลงมากเรียกว่ามีความยืดหยุ่นมาก ถ้ามีความเปลี่ยนแปลงน้อยเรียกว่ามีความยืดหยุ่นน้อย ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงแสดงว่าไม่มีความยืดหยุ่นเลย (วิพิเตีย, 2561)

เนื่องจากปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์มีหลายปัจจัย อาทิ ราคาของสินค้าชนิดนั้น ราคาของสินค้าชนิดอื่น รายได้ จำนวนประชากร หรือค่าโฆษณา เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของแต่ละปัจจัยเหล่านี้สามารถส่งผลกระทบต่อปริมาณอุปสงค์ โดยทำให้ปริมาณอุปสงค์เปลี่ยนแปลงตามได้ มากน้อยแล้วแต่ว่าปัจจัยนั้นมีอิทธิพลต่อปริมาณอุปสงค์มากน้อยเพียงใด ซึ่งในที่นี้เราจะใช้ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์เป็นตัววัดขนาดของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเนื่องจากการวัดค่าความยืดหยุ่นเป็นการเทียบการเปลี่ยนแปลงในรูปร้อยละ จึงทำให้เราสามารถเปรียบเทียบขนาดของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ว่า ปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปสงค์มากกว่ากัน อย่างไรก็ตามในที่นี้จะขอพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อปริมาณอุปสงค์เพียงบางปัจจัยเท่านั้น คือ ราคา รายได้ และราคาสินค้าอื่นเท่านั้น โดยแยกการพิจารณาออกเป็นดังนี้

1. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (Price Elasticity of Demand)
2. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ (Income Elasticity of Demand)
3. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ไขว้ (Cross Elasticity of Demand)

หลักความยืดหยุ่นในการจัดเก็บภาษี

เป้าหมายสำคัญประการ ของการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจก็คือ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งทางด้านราคา และด้านการจ้างงาน ดังนั้นระบบภาษีอากรที่ดีจึงควรเป็นระบบช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจด้วยกล่าวคือ การเก็บภาษีอากรที่ดี จะต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม เช่นในภาวะเงินเฟ้อ ภาษีควรมีโครงสร้างที่ส่งผลให้ภาษีมากขึ้นเพื่อลดการใช้จ่ายของเอกชนลง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างภาษีอากรที่มีลักษณะยืดหยุ่นดังกล่าว โดยทั่วไปจะเป็นโครงสร้างภาษีอากรในอัตราก้าวหน้าและโครงสร้างอัตรารามราคา ตัวอย่างเช่นกรณี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บในอัตราก้าวหน้าในภาวะเศรษฐกิจกำลังขยายตัว ที่ประชาชนมีรายได้สูงภาษีที่จัดเก็บก็จะเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ซึ่งจะมีผลชะลอการขยายตัวของรายได้จริงของประชาชน และช่วยลดแรงกดดันทางด้านเงินเฟ้อได้

จากหลักการจัดเก็บภาษีที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าหลักการที่ดีในการจัดเก็บภาษีการที่จะใช้หลักหนึ่งหลักใดในการจัดเก็บภาษี จะต้องประกอบด้วยปัจจัยที่แตกต่างกันไป เช่น สถานการณ์ทางเศรษฐกิจหรือแนวนโยบายของรัฐในขณะนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพหมายถึงความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงานการลดต้นทุนในการผลิต และในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพของการมีประสิทธิผลและความสามารถในการผลิต การดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการ ปริมาณและคุณภาพที่ต้องการในที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุด ประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ ต้นทุน คุณภาพ ปริมาณ และวิธีการในการผลิต (Peterson, 1953, Millet, 1954 และ พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525)

เบ็คเกอร์และนูฮาเซอร์ (Becker & Neuhauser, 1975) ได้เสนอแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร โดยกล่าวว่าประสิทธิภาพขององค์กรนอกจากจะพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยนำเข้าและผลผลิตขององค์กร ในฐานะที่เป็นองค์กรในระบบเปิด ยังมีปัจจัยอื่นประกอบอีก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรมีความซ้ำซ้อน หรือมีความแน่นอน มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการทำงานขององค์กรอย่างละเอียดถี่ถ้วน แน่ชัด จะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กรมากกว่าองค์กรที่มีสภาพแวดล้อมการทำงานยุ่งยากซับซ้อนสูง

2) การกำหนดระเบียบที่ชัดเจน เพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้ ทำให้ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นด้วย

3) ผลการทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ

4) หากพิจารณาควบคู่กันจะปรากฏว่า การกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจนและผลการทำงานที่มองเห็นได้มีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง

นอกจากนั้นยังเชื่อว่า การสามารถมองเห็นผลการทำงานขององค์กรได้มีความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพขององค์กร เพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกระเบียบปฏิบัติได้ ระเบียบปฏิบัติและผลการปฏิบัติงานจึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) มีแนวคิดที่ว่าทีมงานหรือกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อกันในหมู่สมาชิก และผู้ที่เป็นหัวหน้าต้องตระหนักว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนั้นทีมงานที่มีประสิทธิภาพต้องมีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ

1) ความรับผิดชอบ และความผูกพัน โดยความผูกพันต่อองค์การเป็นความผูกพันใน 3 ลักษณะ คือ 1) ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกในองค์การ 2) มีความตั้งใจ และความพร้อมที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่เพื่อองค์การ 3) มีความเชื่อและยอมรับในคุณค่าและเป้าหมายขององค์การ

2) ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เนื่องจากบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ มีคุณค่า และมีการแลกเปลี่ยนความคิดแบบริเริ่มสร้างสรรค์

กับความก้าวหน้าให้องค์การ

3) ความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ ความสามารถของสมาชิกให้สมาชิกมีความรู้ และความชำนาญงาน ตลอดจนเทคนิคการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับทีมงาน รวมทั้งการมีที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่สาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมข้อมูล เพื่อพัฒนาการทำงาน ให้ข่าวสารย้อนกลับ แก้ไข ปัญหาความขัดแย้ง และการไกล่เกลี่ย

หลักประสิทธิภาพในการบริหาร (Administrative Efficiency) หมายถึง ภาชีอากรที่ดีต้องทำให้รัฐสามารถบริหารการจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ(Collection cost) น้อยที่สุดซึ่งค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บนั้นนับว่าเป็นความสูญเสียเปล่าในทางเศรษฐกิจทั้งนี้เพราะการจัดเก็บภาชีเป็นเพียงการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนมาสู่ภาครัฐบาลโดยมิได้ก่อให้เกิดรายได้หรือผลผลิตของประเทศแต่อย่างใด

2.2 บริบททั่วไปสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

2.2.1 การจัดตั้งกรม

ภาชีสรรพสามิต เป็นภาชีที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาชีสูงกว่าปกติ เช่น บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี มีลักษณะฟุ่มเฟือย และสินค้าและบริการที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ เป็นต้น

การจัดเก็บภาชีสรรพสามิต ในประเทศไทยสันนิษฐานว่ามีการจัดเก็บตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีแต่ไม่มีหลักฐาน มาปรากฏหลักฐานในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น สมัยพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ. 2178) โดยกฎหมายลักษณะพระธรรมนูญได้กำหนดว่าได้เก็บอากรจากสุรา แต่อัตราเท่าใดและวิธีการจัดเก็บอย่างไร ไม่ได้ระบุไว้ แต่ปรากฏหลักฐานชัดเจนในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สำหรับภาชีสรรพสามิตของไทยอาจกล่าวได้ว่ามีต้นกำเนิดมาจากสินค้าสองประเภท คือ ฝิ่น และสุรา ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดเก็บภาชีดังกล่าวแยกจากกัน คือ กรมฝิ่นและกรมสุรา

ใน พ.ศ. 2474 กรมสุราได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมและจัดเก็บภาชี ไม่ซีดไฟที่ทำขึ้นในราชอาณาจักรด้วยอีกอย่างหนึ่ง และต่อไปอาจจะมีกิจการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นอีกก็ได้นาม “กรมสุรา” ไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการที่ปฏิบัติอยู่ จึงได้มีประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 เปลี่ยนนาม “กรมสุรา” เป็น “กรมสรรพสามิตต์” และในวันรุ่งขึ้นคือในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหม่อมเจ้าจิตรโกศกวิ เกษมศรี ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิตต์ เป็นคนแรก

ในปีพุทธศักราช 2476 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการคลัง ให้แยกงานสรรพสามิตต์และงานฝิ่นออกจากกรมสรรพากรแล้วตั้งเป็น “กรมสรรพสามิตต์และฝิ่น” และในปีเดียวกันนั้นได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 ให้แกื่อนาม “กรมสรรพสามิตต์และฝิ่น” เป็น “กรมสรรพสามิต”

2.2.2 ประวัติตรากรม

ภาพที่ 2.1 ตรากรมสรรพสามิต

ที่มา: กรมสรรพสามิต

รูปนกอายุภักดิ์ ภายใต้อุณาโลมเปล่งรัศมี อักษรตอนล่างว่า “สรรพสามิตต์” ริมขอบล่างมี ลวดลายกนกล้อมรอบนกอายุภักดิ์ ซึ่งมีปรากฏในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดภาพ เครื่องหมายราชการตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช 2482 ต่อมาในปีพุทธศักราช 2493 ได้เปลี่ยนชื่อ “กรมสรรพสามิตต์” เป็น “กรมสรรพสามิต” แต่มิได้มีการเปลี่ยนแปลง คำว่า “สรรพสามิตต์” ในดวงตราประจำกรมแต่อย่างใด

2.2.3 การจัดเก็บภาษี

ในปัจจุบันกรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการ ดังนี้ คือ

- สุรา	- รถจักรยานยนต์
- หินอ่อนและหินแกรนิตที่แปรรูปแล้ว*	- ยาสูบ
- ไฟ	- แบตเตอรี่
- น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน	- เครื่องดื่ม
- สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน	- สนามแข่งม้า
- เครื่องไฟฟ้า	- สนามกอล์ฟ
- แก้วและเครื่องแก้ว	- กิจกรรมโทรคมนาคม
- รถยนต์	- ไนต์คลับและดิสโก้เทค
- สลากกินแบ่ง*	- สถานอาบน้ำหรืออบตัวและนวด
- พรหมและสิ่งปูพื้นอื่นๆ	- ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง
- เรือ*	

*ได้รับการยกเว้นภาษี

ภารกิจสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์

ฝ่ายอำนวยการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการ งานบันทึกข้อมูล และงานสารบรรณทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
 2. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การพัฒนาทรัพยากรบุคคลภายในสำนักงานสรรพสามิตภาค สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาในความรับผิดชอบ
 3. ดำเนินการเกี่ยวกับงานการเงิน การบัญชี งบประมาณ และพัสดุครุภัณฑ์ของสำนักงานสรรพสามิตภาค สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการตรวจตัดปีการเงินฯ พัสดุ แสตมป์ และเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีตามระเบียบ
 4. จัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานสรรพสามิตภาค รวมทั้งงานติดตาม วิเคราะห์
 5. ติดตาม ดูแล เร่งรัด ตลอดจนประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการในส่วนของงานจัดการสำนักงาน งานบริหารสินทรัพย์และบริหารงานบุคคลของสำนักงานสรรพสามิตภาค/พื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและถูกต้องตามระเบียบ รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประมวลผล
 6. ติดตาม รวบรวม ตรวจสอบ แผนปฏิบัติงาน/โครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานในความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาคเสนอกรมสรรพสามิต
 7. เป็นศูนย์ข้อมูล กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในหน้าที่ของสำนักงานสรรพสามิตภาค
 8. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
 9. การจัดเตรียมการประชุม การจัดบันทึกการประชุม และการจัดทำรายงานการประชุมที่อยู่ในความรับผิดชอบ
 10. ประสานงาน และให้บริการทั่วไปในงานที่เกี่ยวข้องแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก
 11. ปฏิบัติงานอื่นซึ่งไม่อยู่ในหน้าที่ของส่วนใดโดยเฉพาะ และตามที่ได้รับมอบหมาย
- ฝ่ายอำนวยการ มีการแบ่งงานภายนอกเป็น 2 งานดังนี้
1. งานบริหารทั่วไป
 2. งานการเจ้าหน้าที่

ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงาน สรรพสามิตภาคโดยดำเนินการรวบรวม ตรวจสอบ บันทึก สถิติ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิศาสตร์การปกครอง ของจังหวัดและอำเภอภายในภาค ข้อมูลการจัดเก็บรายได้ทุกประเภท ข้อมูลปริมาณการผลิต และจำหน่ายสินค้าและบริการที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ ข้อมูลการชำระภาษีแยกตามประเภทสินค้า แยกตามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ และภาพรวมของสำนักงานสรรพสามิตภาค ข้อมูลการจัดเก็บรายได้แทนหน่วยงานอื่น ข้อมูลการอนุญาตเป็นผู้ใช้สารละลาย ประเภทไฮโดรคาร์บอน ข้อมูลผู้ประกอบการจดทะเบียนสรรพสามิต ข้อมูลสถิติคดีและประวัติผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต เป็นต้น ประมวลผลข้อมูลสำหรับให้บริการแก่หน่วยงานภายใน ภายนอกและบุคคลทั่วไป เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหาร EIS/ MIS/ DSS หรือเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุงแผน ประเมินผล การประชุม/สัมมนา การอบรม และประโยชน์ด้านอื่น ๆ โดยปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

2. กำกับ ดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำระบบข่าวสารสนเทศในการให้บริการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้แก่หน่วยงาน ภายใน ภายนอก และบุคคลทั่วไปผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ทาง Website , Intranet การจัดทำจุลสารสามิตภาค จัดทำสรุปผล การปฏิบัติงานประจำปี แผ่นพับวารสาร เป็นต้น

3. ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการเชื่อมโยง (ON-LINE) ข้อมูลระหว่างหน่วยงานในความรับผิดชอบ

4. พิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของกรมเป็นไปอย่าง ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

5. ประสานงานกับหน่วยงานภายในสำนักงานสรรพสามิตภาค และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ กรมสรรพสามิต หรือหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมศุลกากร เป็นต้น เพื่อให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหา หรือฝึกอบรมการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ การออกแบบระบบงานการเขียนโปรแกรม ทดสอบโปรแกรม ทดสอบระบบงาน และติดตั้งระบบงานที่พัฒนาโดยกรมสรรพสามิตหรือสำนักงานสรรพสามิตภาคแก่หน่วยงานในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาค

7. ควบคุม กำกับ ดูแล บำรุงรักษาแฟ้มข้อมูล ตลอดจนตรวจสอบ ติดตามประเมินผลงานของหน่วยงานภายในความรับผิดชอบ

8. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการแบ่งงานภายในออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสารสนเทศและบริการ
2. ฝ่ายพัฒนาระบบงาน

ส่วนบริหารการจัดเก็บภาษี

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. การกำหนดยุทธศาสตร์ ในการบริหารการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิตภาค ร่วมกับสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ในความรับผิดชอบ เพื่อวางแผนงานในการบริหารการจัดเก็บภาษีเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมสรรพสามิต

2. กำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษี แผนปฏิบัติงาน/โครงการ และมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บภาษี และกำกับ ดูแล วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ในเชิงยุทธศาสตร์พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนแก่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ในความรับผิดชอบ

3. พิจารณาการขออนุญาต อนุมัติ และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่า ด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค ตามที่กรมสรรพสามิตได้มอบอำนาจให้แก่สำนักงานสรรพสามิตภาคมีอำนาจในการอนุญาตและอนุมัติ

4. เร่งรัด กำกับ ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานของสำนักงานสรรพสามิตภาคและพื้นที่ในความรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานสรรพสามิตภาค และบรรลุเป้าหมายของกรมสรรพสามิต

5. พิจารณาปรับปรุงแก้ไข หรือทบทวนแผนปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานยิ่งขึ้น

6. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับสินค้าและบริการที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาค เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารการจัดเก็บภาษีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด

7. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

8. ประสานงาน/ปฏิบัติงานร่วม หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก

9. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนบริหารการจัดเก็บภาษี มีการแบ่งงานภายในออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายวางแผนและบริหารการจัดเก็บภาษี

2. ฝ่ายติดตามและประเมินผล

ส่วนตรวจสอบป้องกันและปราบปราม

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ตรวจสอบภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต และการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ยาสูบ และ ไฟ
2. ดำเนินการด้านการสืบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีสรรพสามิต ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพสามิต
3. วิเคราะห์เสนอข้อมูล วิธีการ หรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุง พัฒนางานด้านการตรวจสอบภาษี การป้องกันและ ปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต
4. เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่ความรับผิดชอบ ของสำนักงานสรรพสามิตภาค
5. ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ติดตาม และวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบ
6. ตรวจสอบปฏิบัติการ ณ โรงอุตสาหกรรม โรงงาน หรือสถานบริการ คลังสินค้าทัณฑ์บน และสถานที่เก็บสินค้าเพื่อรอการส่งออก
7. ควบคุม ตรวจสอบสินค้าและแนะนำร้านค้าจำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิต
8. ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสนับสนุนด้านวิชาการและเทคนิคต่าง ๆ ในงานที่รับผิดชอบแก่หน่วยงานสำนักงานสรรพสามิตภาค พื้นที่ และพื้นที่สาขา
9. ประมวลสารระบบผู้กระทำผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต และผู้ประกอบการที่ถูกออกหนังสือเรียก/หนังสือเตือน/หนังสือเชิญของหน่วยงานในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาค
10. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
11. ประสานงาน/ปฏิบัติงานร่วม หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
12. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม มีการแบ่งงานภายในออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายตรวจสอบภาษี
2. ฝ่ายป้องกันและปราบปราม

ส่วนกฎหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ดำเนินการด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตภาค
2. ดำเนินการเกี่ยวกับคำคัดค้านการประเมินภาษี คำอุทธรณ์ คำวินิจฉัยคำคัดค้านการประเมิน
3. พิจารณาคำขอทุเลาการชำระภาษี
4. เร่งรัดการบังคับชำระภาษีค้าง

5. จัดทำระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และสัญญาต่าง ๆ และเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ข้อบังคับและสัญญาต่าง
6. งานสืบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้น กรณีข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว
7. ถูกร้องเรียน/กล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยและงานสืบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ตามที่ได้รับมอบอำนาจจากกรมสรรพสามิต
8. ให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ แก่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พื้นที่สาขาในความรับผิดชอบ
9. การตรวจสอบ แนะนำเกี่ยวกับการดำเนินคดีและการเปรียบเทียบคดีภายในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาค
10. ดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุมัติทำลาย ขยายทอดตลาดและการกำหนดราคาขั้นต่ำในการขายทอดตลาดของกลาง
11. ดำเนินการเกี่ยวกับด้านคดีทั้งในทางอาญาและทางแพ่ง คดีล้มละลาย และคดีทางปกครอง
12. พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ตามที่ได้รับมอบอำนาจจากกรมสรรพสามิต
13. ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา
14. ศึกษา วิเคราะห์และเสนอแนะในการกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านคดี ติดตามคำพิพากษาที่ศาลตัดสินเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เกิดมาตรฐานในการดำเนินคดี
15. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
16. ประสานงาน/ปฏิบัติงานร่วม หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
17. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิราภรณ์ โคลงชัย (2552, บทคัดย่อ) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ของเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น และปัญหาอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นของเทศบาลนครระยอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ปลัดเทศบาล เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการจัดเก็บภาษี จำนวน 20 คน และประชาชนผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแก่เทศบาลนครระยอง จำนวน 376 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นของเทศบาลนครระยองมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ส่วนปัญหาอุปสรรค คือ ด้านขีดความสามารถขององค์กร

ประพาฬ วงศ์สุบิน (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี และเพื่อสร้างมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยองใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลองเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้แก่ ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ ความพร้อมในการจัดทำ แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ส่วนมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่สำคัญได้แก่ การจัดเก็บ ภาษีได้ตรงตามระยะเวลา การจัดเก็บภาษีได้ตรงตามประมาณการรายรับ การจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วน ทั้งจำนวนเงินและจำนวนราย

สุรินทร์ ชุมวงษ์ (2558, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชน กรณีศึกษา:สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 9” เพื่อศึกษาศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชนของสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 9 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการจำนวน 225 ราย ที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุรากลั่นชุมชนจากกรมสรรพสามิต ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 9 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชนที่ได้รับอนุญาตทำและขายสุรากลั่นชุมชน โดยรวมเห็นด้วยมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการให้บริการ รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บภาษี และด้านการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชนและผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน รายได้จากการประกอบสุรากลั่นชุมชนของโรงงานเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนหุ้นส่วน/ผู้ร่วมดำเนินการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุธาลักษณ์ เขตต์บรรพต (2554, บทคัดย่อ) “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรภาค 7” เพื่อศึกษามาตรการและนโยบายภาษีสรรพากรที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรภาค 7 และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรภาค 7 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สมการถดถอยและประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า การใช้มาตรการและนโยบายภาษีสรรพากรในช่วงระยะเวลาที่ศึกษามีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในทิศทางตรงกันข้าม การบริหารการจัดเก็บเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรทำให้ประสบความสำเร็จในการจัดเก็บ และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ จำนวนผู้มีงานทำผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และมาตรการภาษี

อัจฉราภรณ์ สอนพรม และจินตนา สมสวัสดิ์ (2559, บทคัดย่อ) การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสรรพากร รายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยแบบจำลอง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพเปรียบเทียบภายในกลุ่ม, วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มข 9 (2) ก.ค. - ธ.ค. 59 มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บภาษีอากรของสรรพากร เสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากรของสรรพากรราย จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพ ด้านการจัดเก็บภาษีอากรของสรรพากรรายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประสิทธิภาพในระดับสูง

สมโภชน์รัฐ แก้วน่วม (2559, บทคัดย่อ) วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, ปีที่ 20, ฉบับที่ 2. เรื่อง “ความรู้เกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต”

ปาริฉัตร ภูตองลม (2559, บทคัดย่อ) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษาประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ และศึกษาปัจจัยในการจัดเก็บภาษีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บ ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาจากบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำ ประมาณการและการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม จำนวน 108 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหาร ส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านโดย ให้ความสำคัญกับปัจจัย ด้านชำระภาษีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความรู้ เกี่ยวกับภาษี ด้านมาตรการในการดำเนินงานและด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามลำดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ศิริพร สีสว่าง และสิทธิเดช สิริสุขะ (2558, บทคัดย่อ) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาย่าง จังหวัดเพชรบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีกับ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาย่าง จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีหน้าที่ในการชำระภาษีในเขต

อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 384 คน และบุคลากรที่ทำหน้าที่ จัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 9 คน หัวหน้าส่วนการคลัง 9 คน และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 9 คน รวม 27 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับแรกคือ ด้านสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ รองลงมาคือ ด้านบุคลากรประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับแรกคือ ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำ รองลงมาคือ ด้านประชาชนผู้เสียภาษีได้รับความสะดวก และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันกับ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ใน ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

มนัส มนุกุลกิจ (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานครรวมทั้ง 16 สำนักงาน มีค่ามากกว่า 1 ในปีงบประมาณ 2547, 2548 และ 2550 ปัญหาที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทางด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เกิดจากจำนวนอัตรากำลังของ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่ต้องดำเนินการ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะความ ชำนาญในการปฏิบัติงาน และสวัสดิการหรือผลตอบแทนที่ได้รับไม่สร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ใน การปฏิบัติงาน และขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานสำหรับทางด้านผู้มีเงินได้ ปัญหาสำคัญคือมี ทศนคติในการเสียภาษีอากรไปในทางลบ มีพฤติกรรมในการหลบเลี่ยงภาษีอากร ขาดความรู้ความ เข้าใจเรื่องภาษีอากรอย่างแท้จริง ทำให้ไม่ทราบถึงประโยชน์และผลตอบแทนของการเสียภาษีอากร ทั้งทางตรงและทางอ้อม

สุภาวัฒน์ ทรงตระกูล (2550, บทคัดย่อ) เรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงราย สาขาแม่สาย กรณีศึกษา ผู้ประกอบการสุรากลั่นชุมชน” วิธีการศึกษา ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจำนวน 120 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านความสะดวกและเงื่อนไขในการติดต่อขอรับบริการ และต่ำสุดได้แก่ ด้านสถานที่ ให้บริการมากที่สุด

2.4 กรอบแนวการวิจัย

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรางานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ได้ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
- 3.4 นิยามเชิงปฏิบัติการ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม, ร้านค้าจำหน่ายสุรา ยาสูบ และไฟ และสถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ที่ขอรับใบอนุญาต ในเขตพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ได้แก่ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอกุยบุรี และอำเภอสามร้อยยอด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม, ร้านค้าจำหน่ายสุรา ยาสูบ และไฟ และสถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ที่ขอรับใบอนุญาต โดยทำการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย ด้วยสูตรของ Yamane (สรชัย พิศาลบุตร, 2544, หน้า 106)

โดยที่ N = แทนขนาดประชากร
 n = แทนขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่าง
 c = แทนความคลาดเคลื่อน กำหนดให้เท่ากับร้อยละ .005

$$n = \frac{N}{1 + Nc^2}$$

แทนค่า

$$n = \frac{2,957}{1 + (2,957 \times 0.0025)}$$
$$n = 352.34$$

ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 352 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจวรรณกรรมซึ่งเป็นแนวคิด และทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานความคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบในเบื้องต้น โดยเฉพาะในแต่ละตัวแปรที่ได้พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีที่พบทวนวรรณกรรมไว้

3.2.2 นำองค์ความรู้ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม มากำหนดคำนิยาม ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาทั้งการนิยามที่ใช้ในการมโนทัศน์ (Conceptual definition) และนิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational definition) จากนั้นจึงนำคำนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละตัวแปรกำหนดตัวชี้วัดโดยให้ความสำคัญ กับความตรงเชิงเนื้อหาที่ครอบคลุม ตัวแปรที่ต้องการให้ได้มากที่สุด ในการนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างตารางกำหนดดัชนีตัวแปร (Table specification) ขึ้นเพื่อกำหนด เนื้อหาข้อความ (item) ตัวชี้วัดและระดับการวัดในแต่ละตัวแปร

3.2.3 จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อความ (item) แต่ละข้อความจากตารางกำหนดดัชนีตัวแปรมาสร้างเป็นข้อคำถาม โดยคำถามแต่ละข้อมีคำตอบแบบช่วงโดยมี 5 ตัวเลือก ได้แก่ มากที่สุด หรือเห็นด้วยอย่างยิ่ง มาก หรือเห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วยหรือน้อย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือน้อยที่สุด ในคำตอบที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือมากที่สุด จะได้คะแนน 5 คะแนน ส่วนคำตอบว่ามากหรือเห็นด้วยจะได้ คะแนน 4 คะแนน ในคำตอบปานกลางจะได้คะแนน 3 คะแนน ส่วนคำตอบไม่เห็นด้วยหรือน้อย จะได้คะแนน 2 คะแนน และคำตอบที่น้อยที่สุด หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจะได้คะแนน 1 คะแนน แบบสอบถามจะประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

3.2.4 การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity test) ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาข้อคำถาม กับเนื้อหาข้อความในตารางกำหนดดัชนี ตัวแปร (Table of Specification) และคำนิยามเชิงปฏิบัติการที่ได้ผ่านการทบทวนวรรณกรรมในแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรแล้วว่ามีตรงกัน จากนั้นเพื่อให้ข้อคำถามมีความสอดคล้องเชิงบริบทที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำเครื่องมือที่ได้พัฒนาขึ้น ไปพิจารณาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เมื่อทำการปรับข้อความบางส่วนเรียบร้อยแล้ว จึงนำเครื่องมือไปนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และทำการปรับจนเกิดความเหมาะสม แล้วจึงนำไปทำการทดสอบความเที่ยงตรงต่อไป

3.2.5 การหาความเที่ยง (Reliability Test) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านกระบวนการข้างต้น แล้วไปทดสอบกับผู้ประกอบการที่ขอรับใบอนุญาตในเขตหัวหิน - ปรานบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความเที่ยง (Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.702

เกณฑ์การแปลผลความเชื่อมั่น มีดังนี้ (เกียรตีสุดา ศรีสุข. 2549, หน้า 144)

0.00 – 0.20 ความเชื่อมั่นต่ำมาก/ ไม่มีเลย

0.21 – 0.40 ความเชื่อมั่นต่ำ

0.41 – 0.70 ความเชื่อมั่นปานกลาง

0.71 – 1.00 ความเชื่อมั่นสูง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS for Windows ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Parentage) ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อพรรณนาคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเบ้ (Skewers) ค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะเบื้องต้นของข้อมูลกับความเหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร (Multivariate analysis)

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักซึ่งแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถาม ออกเป็นสามส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถาม ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตกรณีศึกษาสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

วิธีการให้คะแนนสำหรับแบบสอบถาม ให้คะแนนตามหลักลิเคิร์ต สเกล (Likert Scales) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีระดับคะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ โดยความหมายของคะแนนมีดังนี้

กำหนดค่าคะแนน 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จมากที่สุด

กำหนดค่าคะแนน 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จมาก

กำหนดค่าคะแนน 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จปานกลาง

กำหนดค่าคะแนน 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จน้อย

กำหนดค่าคะแนน 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จน้อยที่สุด

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีเกณฑ์การแบ่งระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จมากที่สุด

3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จมาก

2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จน้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จน้อยที่สุด

3.4 นิยามเชิงปฏิบัติการ

ตารางที่ 3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการ

ตัวแปร	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
ตัวแปรตาม		
1. ความเป็นธรรม	หมายถึง ระบบภาษีสรรพสามิตที่ดีจะต้องมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี	<ol style="list-style-type: none"> 1) ระบบภาษีสรรพสามิตมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี 2) ความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจ โดยมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพันธ์ 3) ในการจัดเก็บภาษี ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีทุกคน 4) ในการจัดเก็บภาษีตรงตามความต้องการของรัฐตามระดับความสามารถในการเสียภาษีหรือระดับฐานประเภทอื่นแล้วแต่จะเลือกสรร
2. ความแน่นอน	หมายถึง ประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องเสียภาษี ย่อมต้องการที่จะทราบเพื่อความมั่นใจในระดับหนึ่งว่าภาษีที่จะต้องเสียเป็นจำนวนเท่าใด จะต้องเสียเมื่อใด เสียด้วยวิธีใด	<ol style="list-style-type: none"> 5) การเสียภาษีมีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี 6) ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจนสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากรให้เกิดขึ้น 7) การเสียภาษีมีความชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัติ 8) ในการจัดเก็บภาษีทุกประเภทมีความแน่นอนและเป็นที่ยึดมั่นต่อผู้เสียภาษีทุกคน 9) ในเรื่องของฐานภาษีอัตราภาษีตลอดจนวันเวลาและวิธีการจัดเก็บภาษี มีการวางแผนจัดการจัดเก็บภาษีให้ทราบอย่างชัดเจน 10) ผู้เสียภาษีมีความสามารถชำระภาษีได้โดยถูกต้องตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
3. ความเป็นกลาง	หมายถึง ระบบภาษีที่ดีจะต้องมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด	11) ระบบภาษีมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด 12) ระบบภาษีสรรพสามิตไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการ 13) ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต ทำให้เกิดการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การขาย การลงทุน 14) ระบบภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิต เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจในการลงทุนทางเศรษฐกิจ
4. การอำนวยความสะดวก	หมายถึง บทบาทของรัฐบาลทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากขึ้นจำเป็นต้องหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายให้มากขึ้น ระบบภาษีสรรพสามิตจึงควรเป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาล	15) ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาล 16) ภาษีแต่ละประเภทของสำนักงานสรรพสามิต สามารถทำรายได้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป 17) ภาษีที่ได้รับสามารถทำรายได้ให้รัฐบาลเป็นอย่างดี 18) ภาษีที่ฐานใหญ่และฐานของภาษีขยายตัวได้อย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 19) รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีสรรพสามิตนั้นได้มากโดยไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีนั้น
5. ความยืดหยุ่น	หมายถึง ภาษีสรรพสามิตจะต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม	20) ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ช่วยให้มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านราคาและการจ้างงาน 21) ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต มีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงทาง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
6. ประสิทธิภาพ	<p>หมายถึงการปฏิบัติงานของหน่วยงานจัดเก็บภาษีจะต้องมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย อันจะส่งผลให้มีคนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลง</p>	<p>เศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม</p> <p>22) มีโครงสร้างจากราคาขายปลีกแนะนำ</p> <p>23) สำนักงานสรรพสามิตมีการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ</p> <p>24) สำนักงานสรรพสามิต สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพื่อมิให้กระทบต่อภาวการณ์ครองชีพของประชาชน เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนไป</p> <p>25) การจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด</p> <p>26) การปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิต สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย</p> <p>27) ประชาชนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลง</p> <p>28) สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดเก็บภาษี ส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคเอกชนน้อยที่สุด</p> <p>29) สำนักงานสรรพสามิต สามารถทำการบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างได้ผล</p> <p>30) สำนักงานสรรพสามิต มีระบบการจดบันทึกและการตรวจสอบการเก็บภาษีที่ดี</p>

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขา เมืองประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการ จัดเก็บภาษีจำแนกตามลักษณะประชากร กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 352 คน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	ขนาดของตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ค่าองศาแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (sum of square)
MS	แทน	ความแปรปรวน (mean of sum of square)
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (n = 352)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	230	65.30
หญิง	122	34.70
รวม	352	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 230คน คิดเป็นร้อยละ 65.30และเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (n = 352)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ18 - 30 ปี	26	7.40
อายุ31 - 40 ปี	79	22.40
อายุ41 - 50 ปี	110	31.30
อายุ51 - 60 ปี	106	30.10
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	31	8.8
รวม	352	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ41 - 50 ปีจำนวน 110คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมาอายุ51 - 60 ปีจำนวน106คน คิดเป็นร้อยละ 30.10 ต่อมาคือ อายุ 31 - 40 ปีจำนวน 79คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 ต่อมาคือ อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 8.80 รองมาตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ อายุ 18 - 30 ปีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 352)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	19	5.40
มัธยมศึกษา	75	21.30
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	94	26.70
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	141	40.10
สูงกว่าปริญญาตรี	23	6.50
รวม	352	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 40.10 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าจำนวน 94คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ต่อมาคือ ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 ต่อมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 รองมาตามลำดับส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทกิจการ (n = 352)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
โรงงานอุตสาหกรรม	15	4.30
สถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560	137	38.90
ร้านค้าจำหน่ายสุรாயาสูบและไฟ	200	56.80
รวม	352	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประเภทกิจการ ร้านค้าจำหน่ายสุรாயาสูบและไฟจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 รองลงมา ประเภทกิจการสถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ประเภทกิจการโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = 398)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30,000 บาท	22	6.30
30,001 – 40,000 บาท	86	24.40
40,001 – 50,000 บาท	169	48.00
มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป	75	21.30
รวม	352	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 40,001 – 50,000 บาทจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมารายได้ 30,001 – 40,000 บาทจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ต่อมาคือ รายได้มากกว่า 50,000 บาท ขึ้นไปจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 รองลงมาตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 30,000 บาทจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านความเป็นธรรม	4.23	0.49	มากที่สุด	1
ด้านความแน่นอน	3.96	0.48	มาก	6
ด้านความเป็นกลาง	4.04	0.44	มาก	4
ด้านการอำนวยความสะดวก	4.01	0.52	มาก	5

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อมูลความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านความยืดหยุ่น	4.09	0.55	มาก	2
ด้านประสิทธิภาพ	4.07	0.51	มาก	3
รวม	4.19	0.49	มาก	

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษา ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.49) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นธรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ ($\bar{x}=4.23$) รองลงมาคือ ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{x}=4.09$) ต่อมาคือ ด้านประสิทธิภาพ ($\bar{x}=4.07$) ด้านความเป็นกลาง ($\bar{x}=4.04$) ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{x}=4.01$) รองลงมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความแน่นอน ($\bar{x}= 3.96$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ด้านความเป็นธรรม

ด้านความเป็นธรรม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ระบบภาษีสรรพสามิตมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี ประชาชนยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจ โดยมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์	4.29	0.61	มากที่สุด	1
สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษี ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีทุกคน	4.24	0.52	มากที่สุด	2
สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษีตรงตามความต้องการของรัฐตามระดับความสามารถในการเสียภาษีหรือระดับฐานประเภทอื่นแล้วแต่จะเลือกสรร	3.96	0.68	มาก	4
รวม	4.17	0.60	มาก	3
รวม	4.23	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษา ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้านความเป็นธรรมโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.23$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.49) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบภาษีสรรพสามิตมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและ

ประชาชนผู้เสียหายโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.29$) รองลงมาคือ ประชาชนยินยอมเสียหายโดยสมัครใจ โดยมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ ($\bar{x}=4.24$) ต่อมาคือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษีตรงตามความต้องการของรัฐตามระดับความสามารถในการเสียหายหรือระดับฐานประเภทอื่นแล้วแต่จะเลือกสรร ($\bar{x}=4.17$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษี ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียหายทุกคน ($\bar{x}=3.96$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้านความแน่นอน

ด้านความแน่นอน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
การเสียหายมีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิด				
จำนวน อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี	3.81	0.65	มาก	6
ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจนสร้างความสมัครใจในการเสียหายอากรให้เกิดขึ้น	4.43	0.65	มากที่สุด	1
การเสียหายมีความชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัติ	4.10	0.76	มาก	3
สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์มีการกำหนดการเสียหายที่มีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดจำนวน อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี	3.87	0.81	มาก	5
สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจน สร้างความสมัครใจในการเสียหายสรรพสามิตให้เกิดขึ้น	4.00	0.65	มาก	4
ผู้เสียหายสามารถชำระภาษีได้โดยถูกต้องตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ต่างๆ	4.12	0.76	มาก	2
รวม	3.96	0.48	มาก	

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษา ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้านความแน่นอนโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.96$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.48) ซึ่งเมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจนสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากรให้เกิดขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.43$) รองลงมาคือ ผู้เสียภาษีสามารถชำระภาษีได้โดยถูกต้องตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ($\bar{x}=4.12$) ต่อมาคือ การเสียภาษีมีความชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัติ ($\bar{x}=3.58$) ความร่วมมือร่วมใจของผู้ได้บังคับบัญชา ($\bar{x}=4.10$) สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจน สร้างความสมัครใจในการเสียภาษีสรรพสามิตให้เกิดขึ้น ($\bar{x}=4.00$) สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์มีการกำหนดการเสียภาษีที่มีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี ($\bar{x}=3.87$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเสียภาษีมีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี ($\bar{x}=3.81$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ด้านความเป็นกลาง

ด้านความเป็นกลาง	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ระบบภาษีมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด	4.06	0.69	มาก	2
ระบบภาษีสรรพสามิตไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการ	4.16	0.69	มาก	1
ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต ทำให้เกิดการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การขาย การลงทุน	3.96	0.71	มาก	4
ระบบภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิต เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจการลงทุนทางเศรษฐกิจ	4.02	0.66	มาก	3
รวม	4.04	0.45	มาก	

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษา ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้านความเป็นกลางโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.45) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบภาษีสรรพสามิตไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.16$) รองลงมาคือ ระบบภาษีมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด ($\bar{x}=4.06$) ต่อมาคือ ระบบภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิต เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจการลงทุนทางเศรษฐกิจ ($\bar{x}=4.02$) รองมาตามลำดับ

ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต ทำให้เกิดการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การขาย การลงทุน ($\bar{x} = 3.96$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ด้านการอำนวยความสะดวก

ด้านการอำนวยความสะดวก	\bar{x}	SD	ความหมาย	ลำดับ
ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่				
ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาล	4.01	0.72	มาก	3
ภาษีแต่ละประเภทของสำนักงานสรรพสามิต				
สามารถทำรายได้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อ	4.18	0.73	มาก	1
สถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป				
ภาษีที่ได้รับสามารถทำรายได้ให้รัฐบาลเป็นอย่างดี	4.09	0.70	มาก	2
ภาษีที่ฐานใหญ่และฐานของภาษีขยายตัวได้อย่าง				
รวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	3.93	0.70	มาก	5
รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีสรรพสามิตนั้นได้มาก				
โดยไม่ต้องเพิ่มอัตรากำจัดเก็บภาษีนั้น	4.01	0.69	มาก	3
รวม	4.01	0.52	มาก	

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษา ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้านการอำนวยความสะดวกโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.52) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาษีแต่ละประเภทของสำนักงานสรรพสามิต สามารถทำรายได้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.18$) รองลงมาคือ ภาษีที่ได้รับสามารถทำรายได้ให้รัฐบาลเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.09$) ต่อมาคือ รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีสรรพสามิตนั้นได้มากโดยไม่ต้องเพิ่มอัตรากำจัดเก็บภาษีนั้นและระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิตเป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาลมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{x} = 4.01$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ภาษีที่ฐานใหญ่และฐานของภาษีขยายตัวได้อย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.93$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี
สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง
ประจวบคีรีขันธ์ด้านความยืดหยุ่น

ด้านความยืดหยุ่น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ช่วยให้ มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านราคาและ การจ้างงาน	4.07	0.74	มาก	3
ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต มีความยืดหยุ่น หรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้อย่างเหมาะสม	4.01	0.68	มาก	4
มีโครงสร้างภาษีสรรพสามิตจากราคาขายปลีก แนะนำ	3.99	0.67	มาก	5
สำนักงานสรรพสามิตมีการใช้นโยบายในการรักษา เสถียรภาพและสร้างความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ	4.08	0.72	มาก	2
สำนักงานสรรพสามิต สามารถปรับตัวเข้ากับการ เปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือ การเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพื่อมิให้กระทบต่อภาวะการครองชีพของ ประชาชน เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนไป	4.11	0.70	มาก	1
รวม	4.09	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษา ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา
สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้านความยืดหยุ่นโดยรวมมี
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.55) ซึ่งเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สำนักงานสรรพสามิต สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะ
เศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพื่อมิให้กระทบต่อ
ภาวะการครองชีพของประชาชน เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนไป ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูง
ที่สุด ($\bar{x}=4.11$) รองลงมาคือ สำนักงานสรรพสามิตมีการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพและสร้าง
ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ($\bar{x}=4.08$) ต่อมาคือ ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ช่วยให้
มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านราคาและการจ้างงาน ($\bar{x}=4.07$) ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต มี
ความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.01$) รองมา
ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีโครงสร้างภาษีสรรพสามิตจากราคาขายปลีกแนะนำ
($\bar{x}=3.99$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี
สรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมือง
ประจวบคีรีขันธ์ด้านประสิทธิภาพ

ด้านประสิทธิภาพ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
การจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด	4.05	0.68	มาก	5
การปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิต สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย	4.21	0.65	มากที่สุด	2
ประชาชนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลง	4.07	0.66	มาก	4
สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดเก็บภาษี ส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคเอกชนน้อยที่สุด	4.04	0.68	มาก	6
สำนักงานสรรพสามิต สามารถทำการบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างได้ผล	4.22	0.74	มากที่สุด	1
สำนักงานสรรพสามิต มีระบบการจดบันทึกและการตรวจสอบการเก็บภาษีที่ดี	4.09	0.70	มาก	3
รวม	4.07	0.51	มาก	

จากตารางที่ 12 ผลการศึกษา ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้านประสิทธิภาพโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.51) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สำนักงานสรรพสามิต สามารถทำการบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างได้ผลมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.22$) รองลงมาคือ การปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิต สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย ($\bar{x}=4.21$) ต่อมาคือ สำนักงานสรรพสามิต มีระบบการจดบันทึกและการตรวจสอบการเก็บภาษีที่ดี ($\bar{x}=4.09$) ประชาชนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลง ($\bar{x}=4.07$) การจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด ($\bar{x}=4.05$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดเก็บภาษี ส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคเอกชนน้อยที่สุด ($\bar{x}=4.04$)

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานข้อที่ 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .05 ของทัศนะกลุ่มตัวอย่างต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากร

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

	เพศ	จำนวน	\bar{x}	S.D.	T	Sig.
สำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	ชาย	230	4.18	0.50	.610	-.145
	หญิง	122	4.19	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า T-Test เท่ากับ .610และมีค่า Sig. เท่ากับ .934 ซึ่งมากกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามลักษณะประชากรด้านอายุ

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between	(Combined)		.323	4	.081	.335	.855
Groups	Linear	Unweighted	.151	1	.151	.624	.430
		Weighted	.140	1	.140	.579	.447
		Deviation	.183	3	.061	.253	.859
Within Groups			83.802	347	.242		
Total			84.125	351			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความแปรปรวนความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านอายุ โดยรวม พบว่า มีค่า F = 0.335 และค่า Sig. = 0.855 ซึ่งแสดงว่ามีค่ามากกว่า p

value ที่มีค่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_1 และยอมรับสมมติฐาน H_0 ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อ ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามลักษณะประชากรด้านระดับการศึกษา

		Sum of				
		Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between	(Combined)	.179	4	.045	.185	.946
Groups	Linear	Unweighted	.002	1	.002	.933
	Term	Weighted	.019	1	.019	.781
		Deviation	.160	3	.053	.220
Within Groups		83.946	347	.242		
Total		84.125	351			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแปรปรวนความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านระดับการศึกษา โดยรวม พบว่า มีค่า $F = 0.185$ และค่า $Sig. = 0.946$ ซึ่งแสดงว่ามีค่ามากกว่า p value ที่มีค่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_1 และยอมรับสมมติฐาน H_0 ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามลักษณะประชากรด้านประเภทประกอบการ

		Sum of					
		Squares	df	Mean Square	F	Sig.	
Between	(Combined)	.086	2	.043	.179	.836	
Groups	Linear	Unweighted	.000	1	.000	1.000	
	Term	Weighted	.045	1	.045	.189	.664
		Deviation	.041	1	.041	.170	.680
Within Groups		84.039	349	.241			
Total		84.125	351				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแปรปรวนความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะ ประชากรด้านประเภทประกอบการโดยรวม พบว่า มีค่า $F = 0.179$ และค่า $Sig. = 0.836$ ซึ่งแสดงว่ามีค่ามากกว่า p value ที่มีค่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_1 และยอมรับสมมติฐาน H_0 ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี ประเภทประกอบการต่างกันมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามลักษณะประชากรด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

		Sum of				
		Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between	(Combined)	1.408	3	.469	1.974	.118
Groups	Linear	.038	1	.038	.160	.689
	Term	.091	1	.091	.385	.536
	Deviation	1.316	2	.658	2.769	.064
Within Groups		82.717	348	.238		
Total		84.125	351			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแปรปรวนความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะ ประชากรด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยรวม พบว่า มีค่า $F = 1.974$ และค่า $Sig. = 0.118$ ซึ่งแสดงว่ามีค่ามากกว่า p value ที่มีค่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_1 และยอมรับสมมติฐาน H_0 ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ไม่ต่างกัน

สรุป

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ กับตัวแปรต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว พบว่าความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์มี 6 ตัวแปร คือ หลักความเป็นธรรม หลักความแน่นอน หลักความเป็นกลาง หลักอำนาจการรายได้ หลักความยืดหยุ่น และหลักประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากและ ทักษะของกลุ่มตัวอย่างต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรไม่มีความต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีจำแนกตามลักษณะประชากร

ประชากรและการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 352 คนจากการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Sampling) คือ ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม, ร้านค้าจำหน่ายสุรา ยาสูบ และไฟ และสถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ที่ขอรับใบอนุญาต ในเขตพื้นที่ สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอกุยบุรี และอำเภอสามร้อยยอดตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทประกอบการ รายได้ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ตามหลักการจัดเก็บภาษีประกอบด้วย 1. หลักความเป็นธรรม 2. หลักความแน่นอน 3. หลักความเป็นกลาง 4. หลักอำนวยความสะดวก 5. หลักความยืดหยุ่น และ 6. หลักประสิทธิภาพ เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป หรือ ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทประกอบการ และ รายได้ต่อเดือน ซึ่งเป็นแบบ Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักความเป็นธรรม 2) หลักความแน่นอน 3) หลักความเป็นกลาง 4) หลักอำนวยความสะดวก 5) หลักความยืดหยุ่น และ 6) หลักประสิทธิภาพ โดยเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับความคิดเห็น คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามไปทำการทดสอบ จำนวน 30 ชุด กับผู้ประกอบการที่ขอรับใบอนุญาตในเขตหัวหิน - ปราณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้นค่า α เท่ากับ 0.720 จึงจะสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS รวมทั้งสถิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการทดสอบคำถามการวิจัย เหนือในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติที่ใช้วิเคราะห์ สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analytical statistics) สถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาได้แก่ค่าจำนวนความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อใช้แปลความหมายข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทประกอบการ และ รายได้ต่อเดือน ค่าเฉลี่ย (Mean) (\bar{x}) คือค่าที่ได้จากการเอาผลรวมของค่าของข้อมูลทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด เพื่อใช้วิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ค่าความเบี่ยงมาตรฐาน (SD) คือใช้เพื่ออธิบายลักษณะการกระจายของข้อมูลความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (inferential analytical statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ถึงลักษณะของตัวต้น (independent variable) ที่มีผลต่อตัวแปรตาม (dependent variable) โดยใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป (หรือข้อมูล 2 ชุดขึ้นไป) ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีมากน้อยเพียงใด

สรุปผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-50ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประเภทกิจการ ร้านค้าจำหน่ายสุรารายาสูบ และไฟ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 40,001 - 50,000 บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์พบว่า ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นธรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความยืดหยุ่น ต่อมาคือ ด้านประสิทธิภาพ ด้านความเป็นกลาง ด้านการอำนวยความสะดวก รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความแน่นอน

ด้านความเป็นธรรมโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบภาษีสรรพสามิตมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชนยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจ โดยมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพันธ์ต่อมาคือ สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษีตรงตามความต้องการของรัฐตามระดับ

ความสามารถในการเสียภาษีหรือระดับฐานประเภทอื่นแล้วแต่จะเลือกสรร รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษี ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีทุกคน

ด้านความแน่นอนโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจนสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากรให้เกิดขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้เสียภาษีสามารถชำระภาษีได้โดยถูกต้องตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ต่างๆ ต่อมาคือ การเสียภาษีมีความชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัติ ความร่วมมือร่วมใจของผู้ได้บังคับบัญชา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจน สร้างความสมัครใจในการเสียภาษีสรรพสามิตให้เกิดขึ้นสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์มีการกำหนดการเสียภาษีที่มีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษีรองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเสียภาษีมีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี

ด้านความเป็นกลางโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบภาษีสรรพสามิตไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ระบบภาษีมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุดต่อมาคือ ระบบภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิต เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจการลงทุนทางเศรษฐกิจรองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต ทำให้เกิดการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การขาย การลงทุน

ด้านการอำนวยความสะดวกโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาษีแต่ละประเภทของสำนักงานสรรพสามิต สามารถทำรายได้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ภาษีที่ได้รับสามารถทำรายได้ให้รัฐบาลเป็นอย่างดีต่อมาคือ รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีสรรพสามิตนั้นได้มากโดยไม่ต้องเพิ่มอัตรากำจัดเก็บภาษีนั้นและระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาลมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ภาษีที่ฐานใหญ่และฐานของภาษีขยายตัวได้อย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ด้านความยืดหยุ่นโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สำนักงานสรรพสามิต สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพื่อมิให้กระทบต่อภาวะการครองชีพของประชาชน เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ สำนักงานสรรพสามิตมีการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ต่อมาคือ ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ช่วยให้มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านราคาและการจ้างงานภาษีของสำนักงานสรรพสามิต มีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ได้อย่างเหมาะสมรองลงมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีโครงสร้างภาษีสรรพสามิต จากราคาขายปลีกแนะนำ

ด้านประสิทธิภาพโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สำนักงานสรรพสามิต สามารถทำการบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างได้ผลมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ การปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิต สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วยต่อมากคือ สำนักงานสรรพสามิต มีระบบการจดบันทึกและการตรวจสอบการเก็บภาษีที่ดี ประชาชนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลงการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุดรองลงมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดเก็บภาษี ส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคเอกชน น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$) สรุปว่า ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

จากตารางที่ 13 - 17 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะประชากร พบว่า ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .05 ของทัศนะกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะประชากร จึงไม่ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีจำแนกตามลักษณะประชากร พบว่า ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นธรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านความยืดหยุ่น ต่อมากคือ ด้านประสิทธิภาพ ด้านความเป็นกลาง ด้านการอำนวยความสะดวก รองลงมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความแน่นอน และทัศนะของ

กลุ่มตัวอย่างต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากร ไม่มีความต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร ภูตองลม, (2559) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษา ประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ และศึกษาปัจจัยในการจัดเก็บภาษีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บ ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาจากบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำ ประมาณการและการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม จำนวน 108 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหาร ส่วนตำบล คลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็น รายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านโดย ให้ความสำคัญกับปัจจัย ด้านชำระภาษีเป็น อันดับแรก รองลงมาคือด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความรู้ เกี่ยวกับภาษี ด้านมาตรการใน การดำเนินงานและด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามลำดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการจัดเก็บ ภาษีโดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร สีสว่าง และสิทธิเดช สิริสุขะ, (2558), เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยาง ังหวัดเพชรบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ประสิทธิภาพใน การจัดเก็บภาษี และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีกับ ประสิทธิภาพ ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยาง ังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีหน้าที่ในการชำระภาษีในเขตอำเภอยาง ังหวัดเพชรบุรี จำนวน 384 คน และบุคลากร ที่ทำหน้าที่ จัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยาง ังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล 9 คน หัวหน้าส่วนการคลัง 9 คน และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 9 คน รวม 27 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สันผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับแรกคือ ด้าน สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ รองลงมาคือ ด้านบุคลากรประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับแรกคือ ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำ รองลงมาคือ ด้าน ประชาชนผู้เสียภาษีได้รับความสะดวก และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมีความสัมพันธ์ ทางบวกในทิศทางเดียวกันกับ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ใน ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พร้อมทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ ชุมวงษ์,(2558), ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษี สุราษฎร์ธานี กรณีศึกษา:สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 9” เพื่อศึกษาศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บ

ภาชีสุรากลั่นชุมชนของสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 9 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาชีสุรากลั่นชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการจำนวน 225 ราย ที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุรากลั่นชุมชนจากกรมสรรพสามิต ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 9 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาชีสุรากลั่นชุมชนที่ได้รับอนุญาตทำและขายสุรากลั่นชุมชน โดยรวมเห็นด้วยมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการให้บริการ รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บภาชี และด้านการจัดเก็บภาชีสุรากลั่นชุมชนและผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาชีสุรากลั่นชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน รายได้จากการประกอบสุรากลั่นชุมชนของโรงงานเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนหุ้นส่วน/ผู้ร่วมดำเนินการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสำเร็จในการจัดเก็บภาชีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรส่งเสริมศักยภาพการทำงานและทักษะปฏิบัติร่วมกับผู้ประกอบการ การจัดให้การฝึกอบรมเพื่อความก้าวหน้าและการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อปรับใช้ในการให้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและเสนอแนวทางการปรับปรุง โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆของสำนักงานสรรพสามิต เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาการวัดและประเมินผลความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการเสียภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์
2. ในการศึกษาครั้งนี้จำกัดเฉพาะอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอกุยบุรี และอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เท่านั้น ดังนั้นควรมีการกระจายกลุ่มตัวอย่างไปยังจังหวัดใกล้เคียงด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ควรใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่นประกอบด้วยเช่นการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการการจัดเก็บภาชีสรรพสามิตต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมสรรพสามิต. เกี่ยวกับกรมสรรพสามิต. เข้าถึงได้จาก, [http:// www.excise.go.th/prachuapkhirkhan/ABOUT_US/CONTACT_US/index.htm](http://www.excise.go.th/prachuapkhirkhan/ABOUT_US/CONTACT_US/index.htm). 14 สิงหาคม 2561.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2549). ระเบียบวิธีวิจัย. เชียงใหม่: ครองช่าง.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). กฎหมายอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560.
- ปาริฉัตร ภูตองลม. (2559). เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้ สู่ความยั่งยืน.
- ประพาฬ วงศ์สุบิน. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปิยะ สาขาติ. (2540). การศึกษาประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- มนัส มนุกุลกิจ. (2552). ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์สถิติด้วย SPSS พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพฯ: บิสนเนสฮาร์แอนด์ดี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิกิพีเดีย. แนวคิดความยืดหยุ่น. เข้าถึงได้จาก, <https://th.wikipedia.org/wiki>. 14 สิงหาคม 2561.
- วิราภรณ์ โคลงชัย. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ของเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริพร สีสว่าง และสิทธิเดช สิริสุขะ. (2558). เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทายาง จังหวัดเพชรบุรี. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- สมโภชน์ แก้วนวม. (2559). วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, ปีที่ 20, ฉบับที่ 2. เรื่อง “ความรู้เกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต”.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2544). วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บริษัทวิทยาพัฒนา.

- สุชาติ โสภประยูร. (2547). เทคนิคและประสบการณ์งานวิจัยทางการศึกษา สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว) จำกัด, กรุงเทพฯ.
- สุภาวัฒน์ ทรงตระกูล. (2550). การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ เชียงราย สาขาแม่สาย กรณีศึกษา : ผู้ประกอบการสุรากลั่นชุมชน. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามัญเชียงใหม่.
- สุธาลักษณ์ เขตต์บรรพต. (2554). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรภาค 7. ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนันท์ ชุมวงษ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีสุรากลั่นชุมชน กรณีศึกษา: สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 9. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การวิจัยประเมินผลความจำเป็น, ธรรมดาเพลส จำกัด, กรุงเทพฯ.
- อัจฉราภรณ์ สอนพรม และจินตนา สมสวัสดิ์. (2559). การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสรรพากร รายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยแบบจำลอง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพเปรียบเทียบภายในกลุ่ม, วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มข 9 (2) ก.ค. - ธ.ค. 59.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2537), การทำวิจัยเชิงสำรวจ, กรุงเทพมหานคร.
- Becker, S., & Neuhauser, D. (1975). *The Efficient Organization*. New York: Elsevier Scientific.
- Millet. (1954). *Management in the Public Service. The quest for effective performance*. New York: McGraw-Hill Book.
- Littlejohn, Stephen W. *Theories of Human Communication*. (5 ed.) Belmont: Wadsworth, Inc., 992.
- Luther H. Gulick และ Lyndall Urwick. (1937). *Papers on the Science of Administration*. New York: Columbia University, Institute of Public Administration.
- Peterson, E. & Plowman, G. E. (1953). *Business Organization and Management*. 3rd ed. Ill: Irwin.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์โดยผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม, ร้านค้าจำหน่ายสุรา ยาสูบ และไฟ และสถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ที่ขอรับใบอนุญาต ในเขตพื้นที่สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถาม ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตกรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้นำไปใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระเท่านั้นไม่มีผลกระทบใดๆต่อท่านทั้งสิ้นเพื่อจะได้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำผลการศึกษาศึอิสระไปปรับปรุงและเป็นแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ของสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ต่อไป

5. ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายประสงค์ ศิริมณฑล

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิต
พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความและหรือกรอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านลงใน
คำถามส่วนที่ 1

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

1) 18 – 30 ปี 2) 31 – 40 ปี 3) 41 – 50 ปี 4) 51 – 60 ปี
 5) มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษา 2) มัธยมศึกษา
 3) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 4) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 5) สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประเภทประกอบการ

1) โรงงานอุตสาหกรรม
 2) สถานบริการตาม พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
 3) ร้านค้าจำหน่ายสุรา ยาสูบและไฟ

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1) น้อยกว่า 30,000 บาท 2) 30,001 – 40,000 บาท
 3) 40,001 – 50,000 บาท 4) มากกว่า 50,000 บาท ขึ้นไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือตามระดับความคิดเห็นของท่านในคำถามส่วนที่ 3 ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตกรณีศึกษา สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์

ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ความเป็นธรรม					
1.ระบบภาษีสรรพสามิตมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี					
2. ประชาชนยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจ โดยมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์					
3. สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษี ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีทุกคน					
4.สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บภาษีตรงตามความต้องการของรัฐ ตามระดับความสามารถในการเสียภาษีหรือระดับฐานประเภทอื่นแล้วแต่จะเลือกสรร					
ความแน่นอน					
5. การเสียภาษีมีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี					
6. ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจนสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากรให้เกิดขึ้น					
7. การเสียภาษีมีความชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัติ					
8.สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์มีการกำหนดการเสียภาษีที่มีความชัดเจนในฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี					
9. สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ ระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจน สร้างความสมัครใจในการเสียภาษีสรรพสามิตให้เกิดขึ้น					

ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
10. ผู้เสียภาษีมีความสามารถชำระภาษีได้โดยถูกต้องตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ต่างๆ					
ความเป็นกลาง					
11. ระบบภาษีมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด					
12. ระบบภาษีสรรพสามิตไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขัน การผลิตสินค้าและบริการ					
13. ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต ทำให้เกิดการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การขาย การลงทุน					
14. ระบบภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิต เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจในการลงทุนทางเศรษฐกิจ					
การอำนวยความสะดวก					
15. ระบบภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาล					
16. ภาษีแต่ละประเภทของสำนักงานสรรพสามิต สามารถทำรายได้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป					
17. ภาษีที่ได้รับสามารถทำรายได้ให้รัฐบาลเป็นอย่างดี					
18. ภาษีที่ฐานใหญ่และฐานของภาษีขยายตัวได้อย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ					
19. รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีสรรพสามิตนั้นได้มากโดยไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีนั้น					
ความยืดหยุ่น					
20. ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่ช่วยให้มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านราคาและการจ้างงาน					
21. ภาษีของสำนักงานสรรพสามิต มีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม					
22. มีโครงสร้างภาษีสรรพสามิตจากราคาขายปลีกแนะนำ					

ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
23. สำนักงานสรรพสามิตมีการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพและสร้างเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ					
24. สำนักงานสรรพสามิต สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพื่อมิให้กระทบต่อภาวะการคลังของประชาชน เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนไป					
ประสิทธิภาพ					
25. การจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิต เป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด					
26. การปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิต สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย					
27. ประชาชนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลง					
28. สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดเก็บภาษี ส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคเอกชนน้อยที่สุด					
29.สำนักงานสรรพสามิต สามารถทำการบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างได้ผล					
30. สำนักงานสรรพสามิต มีระบบการจดบันทึกและการตรวจสอบการเก็บภาษีที่ดี					

กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูล

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและผลการทดสอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ชาย	230	63.5	65.3	65.3
	หญิง	122	33.7	34.7	100.0
	Total	352	97.2	100.0	
Missing	System	10	2.8		
Total		362	100.0		

อายุ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18 - 30 ปี	26	7.2	7.4	7.4
	31 - 40 ปี	79	21.8	22.4	29.8
	41 - 50 ปี	110	30.4	31.3	61.1
	51 - 60 ปี	106	29.3	30.1	91.2
	มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	31	8.6	8.8	100.0
	Total	352	97.2	100.0	
Missing	System	10	2.8		
Total		362	100.0		

ระดับการศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	19	5.2	5.4	5.4
	มัธยมศึกษา	75	20.7	21.3	26.7
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ เทียบเท่า	94	26.0	26.7	53.4
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	141	39.0	40.1	93.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	23	6.4	6.5	100.0
	Total	352	97.2	100.0	
Missing	System	10	2.8		
Total		362	100.0		

ประเภทกิจการ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	โรงงานอุตสาหกรรม	15	4.1	4.3	4.3
	สถานบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560	137	37.8	38.9	43.2
	ร้านค้าจำหน่ายสุรยาสูบและไฟ	200	55.2	56.8	100.0
	Total	352	97.2	100.0	
Missing	System	10	2.8		
Total		362	100.0		

รายได้

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยกว่า 30,000 บาท	22	6.1	6.3	6.3
	30,001 – 40,000 บาท	86	23.8	24.4	30.7
	40,001 – 50,000 บาท	169	46.7	48.0	78.7
	มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป	75	20.7	21.3	100.0
	Total	352	97.2	100.0	
Missing	System	10	2.8		
Total		362	100.0		

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
T1	352	4	5	4.23	.492
T2	352	3	5	3.96	.478
T3	352	3	5	4.04	.439
T4	352	3	5	4.01	.517
T5	352	3	5	4.09	.545
T6	352	3	5	4.07	.506
TP	352	3	5	4.19	.490
Valid N (listwise)	352				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	352	3	5	4.29	.609
ข้อ2	352	3	5	4.24	.519
ข้อ3	352	3	5	3.96	.684
ข้อ4	352	3	5	4.17	.595
T1	352	4	5	4.23	.492
Valid N (listwise)	352				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ5	352	3	5	3.81	.645
ข้อ6	352	3	5	4.43	.650
ข้อ7	352	3	5	4.10	.760
ข้อ8	352	2	5	3.87	.806
ข้อ9	352	2	5	4.00	.647
ข้อ10	352	3	5	4.12	.764
T2	352	3	5	3.96	.478
Valid N (listwise)	352				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ11	352	3	5	4.06	.691
ข้อ12	352	3	5	4.16	.691
ข้อ13	352	3	5	3.96	.707
ข้อ14	352	3	5	4.02	.658
T3	352	3	5	4.04	.439
Valid N (listwise)	352				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ15	352	3	5	4.01	.718
ข้อ16	352	3	5	4.18	.730
ข้อ17	352	3	5	4.09	.699
ข้อ18	352	3	5	3.93	.699
ข้อ19	352	3	5	4.01	.686
T4	352	3	5	4.01	.517
Valid N (listwise)	352				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ20	352	3	5	4.07	.744
ข้อ21	352	3	5	4.01	.675
ข้อ22	352	3	5	3.99	.669
ข้อ23	352	3	5	4.08	.722
ข้อ24	352	3	5	4.11	.697
T5	352	3	5	4.09	.545
Valid N (listwise)	352				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ25	352	3	5	4.05	.677
ข้อ26	352	3	5	4.21	.653
ข้อ27	352	3	5	4.07	.663
ข้อ28	352	3	5	4.04	.676
ข้อ29	352	3	5	4.22	.737
ข้อ30	352	3	5	4.09	.701
T6	352	3	5	4.07	.506
Valid N (listwise)	352				

Group Statistics

	เพศ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
TP	ชาย	230	4.18	.498	.033
	หญิง	122	4.19	.474	.043

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
TP Equal variances assumed	.261	.610	-.143	350	.887	-.008	.055	-.116	.100
TP Equal variances not assumed			-.145	257.576	.885	-.008	.054	-.114	.099

อายุ

ANOVA

TP

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	(Combined)	.323	4	.081	.335	.855
	Linear	.151	1	.151	.624	.430
	Term	.140	1	.140	.579	.447
	Deviation	.183	3	.061	.253	.859
Within Groups		83.802	347	.242		
Total		84.125	351			

การศึกษา

ANOVA

TP

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	(Combined)		.179	4	.045	.185	.946
	Linear	Unweighted	.002	1	.002	.007	.933
	Term	Weighted	.019	1	.019	.077	.781
		Deviation	.160	3	.053	.220	.882
Within Groups			83.946	347	.242		
Total			84.125	351			

ประเภทกิจการ

ANOVA

TP

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	(Combined)		.086	2	.043	.179	.836
	Linear	Unweighted	.000	1	.000	.000	1.000
	Term	Weighted	.045	1	.045	.189	.664
		Deviation	.041	1	.041	.170	.680
Within Groups			84.039	349	.241		
Total			84.125	351			

รายได้

ANOVA

TP

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	(Combined)		1.408	3	.469	1.974	.118
	Linear	Unweighted	.038	1	.038	.160	.689
	Term	Weighted	.091	1	.091	.385	.536
		Deviation	1.316	2	.658	2.769	.064
Within Groups			82.717	348	.238		
Total			84.125	351			

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	85.7
	Excluded ^a	5	14.3
Total		35	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.720	30

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายประสงค์ ศิริมณฑล
วัน เดือน ปีเกิด	18 กันยายน 2511
สถานที่เกิด	ตราด
ที่อยู่ปัจจุบัน	28 ถนนสละชีพ ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชย์การภาษานุสรณ์บางแค
พ.ศ. 2558	ปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2554 - 2555	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ศรีสะเกษ สาขาอุทุมพรพิสัย
พ.ศ. 2555 - 2556	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสรรพสามิตอาวุโส สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ชัยนาท สาขาเมือง
พ.ศ. 2556 - 2557	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสรรพสามิตอาวุโส สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กาญจนบุรี สาขาท่าม่วง
พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสรรพสามิตอาวุโส สำนักงานสรรพสามิตประจวบคีรีขันธ์ สาขาเมืองประจวบคีรีขันธ์